EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN!

Sayı: 116, 1 Mart '95

Kurulu düzen ve toplumsal fatura

Enflasyonun resmi rakamlara göre yılda %150'yi bulduğu bir ülkede, toplu sözleşmelerde işçilere "sıfır sözleşme"yi dayatmaya kalkmak bugün sermayenin saldırıda ne kadar küstahlaştığının çarpıcı bir göstergesidir. Bu gerçekte işçilere köleliği en ilkel biçimiyle dayatmaktan başka bir şey değildir. Bu aşağılayıcı koşulları redderek greve çıkmak isteyen işçilerin grevini "milli güvenlik" gerekçesiyle yasaklamak ise, toplu sözleşmelere "yasal" kılıflar içinde kaba bir politik müdahaleden başka bir şey değildir.

*

Türkiye'de on yıllardır sürmekte olan bir toplumsal-siyasal bunalım var. Bu sermaye düzeninin, burjuva sınıf egemenliğinin bunalımıdır. Son 40 yılda Türkiye kapitalizmi büyük bir gelişme atılımı göstermiş, fakat tam da bunun kendisi, onun tüm çelişkilerini ve yapısal bozukluklarını açığa çıkarmıştır. Bu gelişme asalak sermaye sınıfını iktisadi-mali bakımdan palazlandırırken, ezici çoğunluğunu çalışan sınıfların oluşturduğu toplumu sayısız çözümsüz sorunlarla yüzyüze bırakmıştır.

'60'lı ve '70'li yılların büyük toplumsal mücadeleleri işçi ve emekçi sınıfların bu sorunların yarattığı ağırlığı hafifletme ve devrimci bir çıkış yolu bulma girişimlerinin bir ifadesiydi. Ne var ki işçi sınıfının kurumlaşmış devrimci önderliğinden yoksun bu mücadeleler, sermayenin baskı ve sömürüsünü belli sınırlar içinde ve bir süre için bir parça hafifletmeyi başarsalar da, kalıcı sonuçlar yaratamamışlardır. Emperyalist dünyanın tüm desteğini arkasına alan tekelci sermaye, her seferinde bu mücadeleleri, ordunun ve baskı aygıtının tüm gücünü seferber eden askeri darbeler yoluyla ezmiştir. Emekçi sınıflar tarafından elde edilen kısmi siyasal hakları ve iktisadi-sosyal kazanımları fazlasıyla geri almıştır.

12 Eylülün bu açıdan hangi sonuçları yarattığını bugün sıradan bir emekçi bile kendi içine düştüğü durumdan bilebilmektedir. Aradan 15 yıl geçmiştir; '80'li yılların sonunda işçilerin kitlesel direnmesiyle bir süre için elde edip çok geçmeden yeniden kaybettikleri geçici ücret artışları dışında, emekçi halk kitleleri henüz kendi geçmiş iktisadi ve demokratik kayıplarını bile telafi edebilmiş değiller. Bunların telafi edilmesi bir yana, tekelci sermaye "demokratikleşme paketleri" aldatmacasıyla siyasal planda devlet terörünü süreklileştirmiş, tüm topluma bir özel savaş rejimi dayatmış; ekonomik cephede süreklilik kazanan saldırılarını ise, 5 Nisan'dan beri artık resmi İMF paketleri çerçevesinde yürütmeye başlamıştır.

Tekelci sermaye, sıfır sözleşme, grev yasakları, toplu tensikatlar, sağlık, eğitim ve kültür hizmetlerine kadar uzanacak özelleştirme politikaları ile, işçi sınıfı ve toplumun öteki çalışan kesimleri için hayatı tam bir cehenneme çevirmek çabası içindedir. Kendi bunalımının faturasını emekçilere ödettirmenin bundan başka yolu yoktur. O bu durumu tahkim edilmiş devlet aygıtıyla, bu aygıtın sistematik baskı ve terörüyle ve onu tamamlayan medya terörüyle sürdürebileceği inancı içinde davranmaktadır.

Tüm bunlar, ömrünü tüketmiş asalak ve kokuşmuş bir düzeni sürdürmek içindir. İnsan emeği ve kanıyla beslenen, onmilyonlarca insanın aşırı sefaleti üzerinden sefih bir hayat yaşayan asalak bir sermaye sınıfının egemenliğini devam ettirebilmek içindir.

*

Bu asalak düzenin ve sınıfın, öncesi bir yana, sonbir kaç on yılda topluma çıkardığı fatura gerçekten dehşet vericidir. Siyasal planda bu fatura, ülkenin emperyalizmin siyasal ve

askeri tam vesayetine sokulması, demokratik hak ve özgürlükleri sistematik bir baskıyla bastırılması ve iki kanlı askeri darbe olmuştur. Bu tür bir süreç içinde, bugün çalışan halkın sırtından finanse edilen devasa boyutlarda asalak bir devlet aygıtı yaratılmıştır.

İktisadi planda bu fatura, emperyalizm ile işbirliği içinde emeğin ağır bir sömürüsü, ülke kaynaklarının yağması, çalışan halkın sürekli yoksullaşması, gelir dağılımında, demek oluyor ki servet-sefalet kutuplaşmasında yaratılan büyük uçurumlar olmuştur. Emperyalizme yaratılan büyük sömürü ve talan olanaklarına rağmen, ülke bir de '70 milyar doları aşan ve sürekli büyüyen bir dış borca bağlanmıştır. Çalışan sınıflar İMF reçeteleriyle aynı zamanda bu borcun da biricik ödeme yükümlüleri haline getirilmişlerdir. Çalışan halk kitleleri bir de sürekli artırılan doğrudan ve dolaylı vergiler yoluyla soyulduğu halde, sağlık, eğitim, konut, kültür sorunları yıldan yıla ağırlaşmış, bunlara sürekli azalan oranlarda kaynak ayrılmıştır. Gelinen yerde ise artık, bu alanların da özelleştirilmesi istenmekte, dolayısıyla asalak düzen, bu "yük"ten tümden kurtulmayı hedeflemekte ve elbetteki bu yolla sermayeye yeni sömürü ve soygun alanları açmayı amaçlamaktadır.

İdeoloji ve kültür cephesi ise en koyu bir gericilik ile kokuşmuşluk alanı halini almıştır. Bir yandan emperyalist dünyaya tam kölelik düşüncesi ve her türlü ilerici ulusal değerin ayaklar altına alınması, öte yandan sözde ulusal değerler adına iğrenç bir ırkçılık ve dizginsiz bir şovenizm. Bir yandan modernizm adı altına yoz kozmopolit emperyalist kültürün topluma medya eliyle sistematik biçimde şırınga edilmesi, öte yandan aynı toplumun, özellikle de emekçilerin dinsel gericilik ve köhne ortaçağ ideolojisi ve kültürü ile denetim altına tutulması çabası. Bir yandan tüketim ve savurganlığın bir avuç asalak için bir yaşam biçimi olarak sürekli yüceltilmesi, piyasa değerlerine ve paraya tapınma, işbitiricilik ve köşe dönücülük felsefesi, beri yanda açlık sınırında yaşayan emekçilere İMF reçeteleri eşliğinde sonu gelmeyen tutumluluk ve "ulusal fedakarlık" çağrıları.

Rüşvet, yolsuzluk ve hırsızlığın kurumlaşması ve fiilen meşrulaşması, ekonominin, politikanın, polisin ve adliyenin mafyalaşması ve mafya çeteleri ile içiçe geçmesi -tüm bunlar bugünkü rejimin öteki temel karakteristiklerinden bazılarıdır. Bu arada aşırı yoksulluk toplumda insani ve ahlaki değerleri sürekli çürütmekte, cinnet, cinayet, fuhuş sosyal bünyeyi sürekli kemirmektedir.

Bütün bunlara ek olarak kokuşmuş sermaye sınıfı, zorla köleleştirdiği kardeş bir halka karşı yıllardır kirli bir savaş yürütmekte, yeni bir soykırım suçu işlemektedir. Tekelci sermaye, Kürt halkının haklı ve tümüyle meşru ulusal hakları için, eşitlik ve özgürlük uğruna yürüttüğü bir mücadeleyi bastırmak gayreti içinde, tiktisadi, sosyal ve siyasal sorunlara yeni boyutlar eklemektedir. Sermaye sınıfının sömürgeci köleliği sürdürmek için yürüttüğü bir haksız ve kirli savaşın tüm iktisadi, sosyal, siyasal ve insani faturası da bir kez daha zorla emekçi sınıflara ödettirilmektedir.

*

Tam olmaktan uzak tüm bu dehşet tablosunun gerisinde çürümüş ve kokuşmuş bir sınıfın, tekelci sermayenin hükümranlığı yükselmektedir. Tarihsel ve siyasal bakımdan ağır suçların sorumlusu bu sınıfın bu kanlı hükümranlığına son verilmedikçe de bu tabloda esasa ilişkin bir değişiklik olmayacaktır.

On yıllardır çözümsüz temel sorunlarla yüzyüze olan ve toplumu bir kısır döngünün cenderesi içinde bunaltan bu düzen çoktandır yıkılmayı bekliyor. Buna rağmen yıkılamıyorsa, bunun nedeni onun dayanma gücü değil, fakat onu yıkacak toplumsal kuvvetlerin politik bakımdan güçsüzlüğüdür. Bu kuvvetler bugün güçsüzdür; zira örgütsüzdür, politik bir önderlikten ve politik mücadele bilincinden yoksundur. Tekelci sermaye, tam da bu zayıflık üzerinde, onun sürmesi sayesinde bu kadar kolay hükmedebiliyor ve saldırılarında bu denli pervasız davranabiliyor.

Devrimcinin bugünkü politik misyonu bu zayıflığa yüklenmek, işçi ve emekçi sınıfların politik uyanışını ve mücadelesini hızlandırmaktır. Bu temel görevi kolaylaştıracak ve başarıyla gerçekleştirilmesini olanaklı kılacak en temel araç, işçi sınıfının devrimci önderliğini inşa etmektir. Bu öncü partinin inşası demektir. Bu, bugünün en acil, en yakıcı görevdir; demek oluyor ki devrimci süreci bilinçli müdahale ile hızlandırabilmenin temel çözücü halkasıdır.

EKİM

Düzenin saldırılarını boşa çıkaralım!

Düzen, rezil bir biçimde de olsa nihayet birleşmeyi beceren sosyal-demokratları, yeniden koalisyonda kullanma hesapları yapıyor. Sosyal-demokrasi emekçi kitleler nezdinde yeniden bir umut haline getirilmek isteniyor. Zoraki bulunan yeni başkan Hikmet Çetin: "Sermayenin emek üzerindeki baskısına son verilmesinin, koalisyonu sürdürmelerinin koşulu olduğu" türünden gerçekte kimse tarafından ciddiye alınmayan ikiyüzlü açıklamalarla, sosyal demokrasinin epeyce kirlenmiş bulunan geçmişini unutturma çabası içinde. Diğer düzen partileri de Hikmet Çetin başkanlığındaki birleşmeden duydukları hoşnutluğu dile getiriyorlar. Hep birlikte işlerin yolunda gittiği görüntüsü yaratmaya çalışıyorlar. Gerçekte tam bir rezalete dönüşen son birleşmeye gösterilen bu ilginin gerisinde, düzenin siyasal planda derinleşmekte olan bunalımı durmaktadır.

Düzen cephesi böylece kendi sorunlarını çözmekte ne kadar başarılı olduğunu kanıtlamaya çalışıyor. PKK'nın geriletildiği, lojistik desteğinin kesildiği doğrultusundaki yalan propaganda da yine düzen cephesinin bir başarısı olarak sunulmak isteniyor.

Yaratılmaya çalışılan bu görüntü ile emekçi kitlelerin ne ölçüde kandırılabileceği, dış borç, kredi vb. ihtiyaçların ne ölçüde karşılınabileceği tartışmalıdır. Ama açık olan bir şey vardır ki, düzen bu tür manevralara girişme olanağını bulabilmektedir. Bunun gerisinde hiç de krizini biraz olsun hafiletebilme başarısı yatmıyor. Tersine, krizin faturasının emekçi kitlelere daha fazla yükleyebilmek için büyük bir pervasızlıkla yeni saldırılara girişiyor. Ona bu olanağı veren, işçi ve emekçi hareketinde bu saldırıları karşılayıp geri püskürtebilecek militan bir mücadelenin yükseltilememesi, genel bir karşı koyuşun örgütlenememesi olmuştur. Saldırı planlarına karşı dişe dokunur bir direnişle karşılaşmayan burjuvazi, bu sayede, her yanından dökülen sosyal demokratları dahi yeniden piyasaya sürebilmektedir.

Öte yandan ise, sürekli olarak "toplumsal patlamalar"ın yaşanabileceği doğrultusundaki uyarılar gündeme getirilmektedir. Bizzat sermaye cephesi içinden "kemerleri bu kadar çok sıkarsanız, toplumsal patlamalar olur" uyarısı yükselmektedir. Bununla birlikte, bu hiç de kemerleri gevşetilmesi değil, fakat tersine, daha fazla sıkılabilmesi için gerekli "önlemeler"in zamanında alınması gerektiği anlamına geliyor.

Bu nedenle devlet, her kemer sıkışıyla birlikte, emekçiler üzerindeki terörünü de biraz daha yoğunlaştırıyor. Resmi kolluk kuvvetlerinin yanısıra sivil faşist çeteleri de işçi hareketinin üzerine salıyor. Terör yasasında yapılan en son düzenlemelerin bizzat işçi ve emekçi hareketliliğine yöneleceği fazlasıyla açıktır. Düzen daha da yoğunlaştırılmış bir terör dışında halihazırda başkaca çıkış yolu bulamıyor. Önümüzdeki günlerde daha da boyutlanacak saldırı planlarını hayata geçirebilmek için, işçi sınıfı ve emekçi kitlelerden yükselecek bir karşı saldırının önünü kesmeye çalışıyor. Onun en büyük korkusu işçi sınıfının ve emekçi kitlelerinin birleşik, militan bir karşı koyuşudur. Fakat bu henüz yalnızca geleceğe dönük bir korku olduğu için de bugün nispeten rahat davranmaktadır.

Burjuvazinin duyduğu bu korku bir gerçeklik haline getirilmeli, bugün sergilediği pervasızlığa gereken yanıt verilmelidir. İşçi sınıfı ve emekçi yığınlardaki direniş eğilimi genel bir direnişe doğru geliştirilerek sermayenin saldırı planları boşa çıkarılmalıdır. Genel bir emekçi direnişinin örgütlenmesi için ise sınıf hareketinin önündeki engellerin hızlı bir biçimde aşılması gerekiyor. Politik bir sınıf hareketinin geliştirilebilmesi için, özellikle bugün bu doğrultuda atılacak adımların hızı, enerjinin yoğunluğu büyük bir önem taşıyor.

CHP işçilerin partisi mi?

Ayağının tozuyla Bayram Meral'i ziyaret eden "yeni" CHP'nin yeni "lider"i Hikmet Çetin; "İşçi ve sendikalarının partisi sosyal-demokrat partilerdir" açıklamasını yaptı.

Çetin'in sözünü ettiği, elbette ki, bir zamanların işçi partileri olan sosyal-demokrat partiler değildir. Bu geçen yüzyılın sonu ve bu yüzyılın ilk yılları için böyleydi. Birinci emperyalist savaş esnasındaki sosyal-şovenizmleriyle ihanete batan bu partiler, bundan böyle artık burjuva işçi partileri oldular. Yüzyılın ikinci yarısında ise klasik gerici burjuva partilerinden ayırdedilemez oldular. Bizdeki sosyal-demokrat geçinen partilerin ise böyle bir "işçi partisi" geçmişi hiçbir zaman olmadı. Onlar elitist "halk" partisinden doğdular, bir dönem popülist bir "ortanın solu" oyunu oynadılar. Bugün ise artık muhafazakarlıkta ve ırkçılıkta öteki gerici burjuva partileriyle yarışmaktadırlar. Hikmet Çetin'in "işçi partisi" olarak yutturmaya çalıştığı yeni CHP'nins eceresi gerçekte budur.

O CHP ki, bugün SHP'nin "suç ortaklığını" üstlenmiştir. Bundan böyle sermayenin işçi sınıfına ve Kürt halkına yönelik bütün saldırılarının altında DYP'nin yanında CHP'nin imzası olacaktır. Köy yakmalar, adam kaçırmalar, suikastlar, yargısız infazlar, gözaltında kaybettirmeler ve işkenceler bütün yoğunluğuyla sürecektir. Özelleştirmelerin, tensikatların, sendikasızlaştırmaların, sıfır sözleşmelerin, grev ertelemelerin ve grev kırmaların, coplu-dipçikli-köpekli saldırıların altında yine CHP imza atacaktır.

İşçi, memur, sözleşmeli tüm ücretli emekçiler koalisyon boyunca SHP'nin gerçek yüzünü yakından gördü ve tanıdı. SHP kimin partisidir? Hangi sınıfa hizmet etmektedir? Kime dost kime düşmandır? SHP koalisyon hükümeti dönemindeki tüm icraatlarıyla sınıfsal kimliğini fazlasıyla kanıtlamıştır. İşçi-emekçi düşmanı bu kimlik, bugünkü CHP'nin de kimliğidir.

Sermayenin önümüzdeki günlerde daha da yoğunlaşacağı çok açık saldırılarını yürütebilmek için girdiği "daha güçlü hükümet" arayışından, çıka çıka "birleşik sol adlı ve Çetin'li CHP'nin ortaklığıyla sürecek olan eski koalisyon çıkmıştır. İhaleye çıkarılmış olan KİT'lerin satışı, demek oluyor ki, toplu tensikatlar, hak gaspları, işçi eylemlerinde polis terörü, grev yasakları, gazete-dergi kapatmaları, gazeteci-yayıncı tutuklamaları bundan böyle Çetin'in "işçi partisi" CHP eliyle sürdürülecektir. Eğer işçi partisi olmak işçilerin ipini çekmek demekse, CHP gerçekten işçilerin partisi olacaktır. Çünkü CHP'yi hükümete bağlayan ip, sermayenin işçi sınıfı için hazırladığı "yağlı urgan"dan başka bir şey değildir. CHP ile SHP ya da dün ile bugün arasındaki tek fark, maskesi düşen bir suç ortağının yerine bir başkasının geçirilmesidir.

Bunun dışında Çetin'in sözlerinde bir gerçeklik varsa eğer, o da sosyal-demokrasinin hain sendika bürokratlarının partisi olduğudur. Gerçekten de hem tarihsel hem de güncel nedenlerle Türk-İş'in bir partisi varsa, bu CHP'dir. Daha doğrusu, Türk-İş'in başındaki ihanet şebekelerinin partisi...Onlar, dün nasıl işçi sınıfının başına CHP eliyle musallat edildilerse, bugün de gene CHP eliyle ya da CHP'yle elele aynı aynı ihaneti sürdüreceklerdir. H. Çetin'in B. Meral'i ziyareti bunun ilk adımıdır. Dün SHP'ye umut, SHP'den beklenti üzerinden sınıfı oyalayan sendika bürokratları. bunu bugün elbette ki CHP üzerinden yapmaya hazırdırlar.

İşçi sınıfı bu iki düşmanına karşı bugün daha dikkatli olmalı ve bunların hainbirliklerine izin vermemelidirler. Kapitalizmin tüm tarihi göstermiştir ki, işçi sınıfının en sinsi ve yıkıcı düşmanı kendi içinden çıkan hainler olmuştur. Bugün Türkiye'de sınıf mücadelesinin gelişmesi önündeki en sinsi engeller de yine bunlardır. Sosyal-demokrasi, sosyal-demokrasiyi hala "umut" olarak gösteren reformist sol ve sendika bürokrasisi...

İşçi sınıfının birleşik bir devrimci mücadele hattı tutturabilmesi, ancak bu engelleri aşmayı başarabildiğinde gerçekleşecektir. Komünistler ve öncü işçiler, politik sınıf bilincini geliştirme çabasında bu engellerle boğuşarak ilerlemek zorundadırlar. Her grevde, her direnişte, her eylemde karşılarına dikilerek, sınıfı uzlaşma ve pasifize etme platformuna çekmeye çalışan bu ihanet çeteleriyle mücadele etmeden, onlar kitleler gözünde teşhir ve tecrit etmeden bu görevi hakkıyla yerine getirmek mümkün değildir.

İşçi sınıfı, kapitalistlerin kendi düşmanları olduğunu kavramaya başlamıştır. Onların gönüllü uşaklarını, kendi içindeki uzantılarını da tanıdığı oranda iktidar yürüyüşünü hızlandırabilecektir.

Pendik direnişinin bazı dersleri

Uzlaşmacı değil, militan bir mücadele çizgisi izlendiğinde kazanımlar elde edilebilecektir. İşçi sınıfı "kırıntılar" uğruna değil, ancak düzeni karşısına alan bir mücadele perspektifi ile davranabildiğinde kazanımlarını koruyabilecektir.

Pendik Belediye'sinde RP'li işverenin 215 işçiyi işten atması üzerine, 70 kişilik bir grup işçiyle dört gün süren bir işgal eylemi gerçekleştirildi. Polis, savcı ve sendika bürokratlarının çok yönlü çabalarına teslim olunarak dördüncü günün sonunda işgale son verildi ve direnişin belediye binası önünde "sürdürülmesi" kararı alındı.

İşgalin sona erdirilmesi yenilginin ilk adımı olmuştur. Gelinen noktada başlangıçtaki moral ve heyecan kalmamış, mücadele ruhu yerini teslimiyet ve belirsiz bir beklemeye almıştır. Bunun doğal bir sonucu olarak, Pendik'in yoksul mahallelerinde oluşturulan dayanışma komitelerinden gelen maddi ve manevi destek belirgin bir biçimde azalmıştır. Yine çevre işyeri ve fabrikalardan gelen sınırlı işçi desteği de temsilci gönderme düzeyine düşmüştür. Bunlara işverenin çeşitli manevraları da eklenince, işçilerde umutsuzluk ve tazminata razı olma anlayışı gittikçe güçlenmektedir.

Pendik direnişin en temel zaafı önderlik sorunu olmuştur. İşçiler ansızın kapı önüne konulmasıyla işgal bir anda patlak vermiştir. Ancak öncü konumunda olan en ileri işçiler bile militan, dişe diş bir mücadele kararlılığı ve perspektifine sahip değillerdir. Direniş üst komitesi, son dönemde Ümraniye, Beykoz vb. belediyelerde gündeme gelen grev ve direnişleri teslim alma konusunda uzmanlaşmış, hainliğini defalarca kanıtlamış Ş. Tören ve diğer bürokratların kanatlarına sığınmıştır. Asgari grövvlerini dahi yerine getiremeyen üst komite, kendi yerine kararlı öncü işçilerden oluşacak yeni bir komitenin seçilmesine yanaşmamakta, işverenin ardında koşuşturmaktan ve diplomasiden dolayı direniş alanında kalacak vakit bile bulamamaktadır! Direnişçi işçilerin siyasal bilinç gerilikleri de kuyrukçu ve teslimiyetçi tutumu kolaylaştırmaktadır.

Bu hain-uzlaşmacı klik, devrimcilerin ve komünistlerin müdahale ve önerilerine kayıtsız kalırken, düzen partilerine etkinlik alanı açmak çabasına girmiştir. Sınıfa yönelik topyekün saldırının kurmaylarından birisi olan SHP bu olanağı iyi bir biçimde değerlendirerek açıklamalar yapmış, bildiriler dağıtmıştır. "'Adil düzen'in ne kadar adaletsiz olduğu", "ileri-geri" kavgasında SHP'nin "ileri"yi temsil ettiği propagandası yaygın bir şekilde yapılmıştır. Düzen partilerine karşı böylesine bir hoşgörü ve hareket serbestisi tanınırken, devrimcilerin ve komünistlerin atacağı sloganlar "direniş disiplini" adı altında RP ve "adil düzen" karşıtlığı ile sınırlandırılmaya çalışılmaktadır. Üçlü şürekanın eylem önerisi, işgali militanca sürdürüp yaygınlaştırmak yerine, "Yunanistan ve Bulgaristan konsolosluklarına giderek vatandaşlık başvurusu" yapılabileceği olmuştur.

Direnişin bu denli kısa bir sürede teslimiyet ve uzlaşma çizgisine çekilmesini fırsat bilen işveren, işçilerin tazminatlarının ödenmesi önerisini gündeme getirmiştir. İşçilerin umutlarını yitirmeye başladığı bir aşamada bu önerinin yankı bulması ve pasif de olsa direnişi sürdürmekten yana olan işçilerin yalnızlaşması ihtimali güçlüdür.

Büyük çoğunluğu eski devrimcilerden ve liberal unsurlardan oluşan oluşan üst komite, tazminat ödeme önerisinin kabul edilmeyeceğini, temel talebin işe geri alınma olduğunu söylüyor. Ancak iş güvencesi yönünde bir talep de ileri sürmüyor. Zira işgüvencesi talebi dişe diş bir mücadeleyi gerektiriyor. Oysa iş güvencesi elde edilmeden işe dönmenin hiçbir anlamı yoktur. Ümraniye Belediyesi'nde olduğu gibi tensikatlar peyder pey sürecektir. Biz komünistler bu sorunun önemle altını çizerek, gerek bildirilerimizde gerekse işçiler arasındaki sözlü propaganda ve ajitasyon çalışmalarımızda sürekli gündeme getirdik. Üst komite ısrarla bunu duymazlıktan geldi ve teslimiyetçi tavrını sürdürdü.

Gelinen aşamada direnişi zaafa uğratan noktalar ile önerilerimizi şöyle özetleyebiliriz:

1) İşgalin sona erdirilerek belediye önünde beklemeye geçilmesi yenilginin ilk adımı olmuştur. Her ne pahasına olursa olsun işgali sürdürmek ve geliştirmek gerekiyordu. Bu aşamada bunun koşulları büyük ölçüde zaafa uğramış olsa da, her şeye rağmen, doğru bir perspektif ve kararlı bir tutumla işçi aileleri, çocukları ve mahalle halkının desteğiyle işgal yeniden başlatılabilir.

2) Üst komite feshedilmeli, en atılgan, militan yapıdaki öncü işçilerden bir direniş önderliği oluşturulmalıdır. Görevini yerine getirmeyen, yalpalayan üyeler görevden alınmalıdır. Bütün işçiler gelişmelerden haberdar edilmeli ve karar alma süreçlerine katılmalıdırlar. Direnişi direnişçi işçiler yönlendirmeli, hain-uzlaşmacı sendika bürokratları ile onların kuyrukçularına karşı kesin tavır alınmalıdır.

3) Direniş komitesi işten atılan işçilerle sınırlandırılmamalı, direnişi destekleyen mahalle halkı ile çevre işyerinden işçilere, devrimcilere ve komünistlere de açık olmalıdır.

4) Polisle geliştirilen samimi ilişkilere son verilmelidir. Kolluk kuvvetlerinin militan bir gelişmeyi bastırmak için orada bulundukları unutulmamalıdır.

5) Bu saldırı yalnızca RP'li belediyenin değil, sermaye düzeninin bütün işçi ve emekçilere yönelik saldırısının bir parçasıdır. Dolayısıyla direniş bizzat sermaye düzeninin politikalarına yöneltilebilmeli, hedef şaşırtmaya yönelik propaganda boşa çıkarılmalıdır.

6) İşten atılmayıp da çalışmaya devam eden işçileri direnişe katmak üzere özel bir çaba sarfedilmelidir. "Yanınızdan geçerken yüzümüz kızarıyor" demeleri yeterli değildir. Bu saldırının bütün sınıfa yönelik olduğu kavratılarak onlar da mücadeleyi çekilmelidir.

7) İşe geri dönme ile sınırlı çabaların ötesine geçilmeli, iş güvencesi direnişin temel talebi olarak öne çıkarılmalıdır. Nitekim Ümraniye Belediyesi grevinde RP'li işveren sözleşme imzalanırken bile kimi işçilerin işten atılacağını söylemekten kaçınmamıştır. Bugün işten atmalar devam etmektedir.

8) Uzlaşmacı değil, militan bir mücadele çizgisi izlendiğinde kazanımlar elde edilebilecektir. İşçi sınıfı "kırıntılar" uğruna değil, ancak düzeni karşısına alan bir mücadele perspektifi ile davranabildiğinde kazanımlarını koruyabilecektir. Kağıthane ve Gebze direnişleri bu konuda öğretici derslerle doludur. Bu deneyimler bilinci çıkarılmalıdır

Mazlum EREN

Komünistlerin sorumluluğu

Açıktır ki, Pendik direnişi sermaye düzenine karşı bir mevzi direniş olamamıştır. Kuşkusuz bu yalnızca Pendik direnişinin iç süreçleriyle açıklanamaz. Devrimci ve komünistlerin sürece müdahaledeki zayıflıkları en temel zaaflardan biridir. Sendika bürokratları ile üst komitenin devrimci bir insiyatifi engellemek için geliştirdikleri özel kuşatma taktiğini boşa çıkartmak, direnişçi işçiler ile yöre halkına yönelik yaygın bir propaganda ve ajitasyon faaliyetini sürekli kılmak zorunludur. Devrimci müdahale dışarıdan değil içeriden, gerek direniş alanında, gerekse de ev ziyaretleriyle doğrudan yapılabilmelidir.

Her türlü gelişmeden haberdar olmak ve doğrudan müdahale olanakları açısından, direniş alanı komünistlerin karargahları olmalıdır. Bu konuda küçümsenmeyecek bir çaba gösterdiysek de, bunu daha zengin araçlarla geliştirmek ve daha önemlisi de bunu her aşamada sürekli kılmak zorundayız. Direniş direniş olmaktan çıkmış olsa bile, politik müdahalemizi zayıflatmak bir yana, bu deneyimi bilince çıkarmak, işçileri bu temelde eğitmek temel bir görevimizdir.

Komünistlerin yürüttükleri propaganda ve ajitasyon faaliyetlerinde dikkat çektikleri noktalar ve buna karşı önerdikleri bütün yaklaşımlar pratik süreç tarafından doğrulanmıştır. Sınıfın politik eylemini geliştirmek için, direnişin derslerini bilince çıkarmak, yanılgılardan öğrenmek büyük bir önem taşımaktadır. Komünistler bunun çabası içindedirler.

Şubeler Platformu'nun bugünkü durumu ve öncü işçilerin görevleri

1994 sonlarına doğru, işçi sınıfındaki hareketlenme ve sendikal mücadelenin tıkanıklığıyla "harekete geçen" şubeler platformu, yeniden tıkanma noktasına geldi.

Bir "İşçi Kurultayı" hedefiyle bir dizi toplantı yaptıktan ve işyeri temsilcileri başta olmak üzere, öncü işçilerden oluşma bölge komitelerini örgütledikten sonra, yukarıdan bir dağılma yaşayan platformda bugün yalnızca üç sendika kalmış bulunuyor. Toplantılarını halen sürdürmelerine rağmen, merkezi çalışmadaki dağınıklığın hedefi bulanıklaştırmasıyla, bölge komiteleri de ne yapacağını, neyle uğraşacağını şaşırmış durumda.

Platformu oluşturan sendika yönetimleri, bilindiği gibi, çoğu demokrat ya da "dürüst" alt kademe bürokratlarından oluşmaktaydı. İşçi hareketinin yükseldiği dönemde harekete geçip, durağanlaştığı dönemde sendika bürolarına geri çekilmek, devletten gelen en küçük baskı karşısında hemen boyun eğmek bu yöneticilerin ortak karakteridir. Son bir ayda sınıf hareketindeki görece durağanlık, başlatılmış bir çalışmanın bile yarım bırakılmasına yetmiştir. Ama bu "platformu terkedişte" devlet baskısının rolü de gözardı edilmemelidir. Platformu oluşturan sendikalar, bazı sendikacı ve temsilciler üzerinde, gözaltı, tutuklama, tehdit türünden baskılar nihayet etkisini göstermiştir.

Görünen o ki, bölge komitelerinde yer alan öncü işçiler inisiyatifi ele alıp kendilerinin de yer aldığı yeni bir yürütme oluşturmazlarsa, bugüne kadarki çalışmanın boşa gitmesi içten bile değildir. Platformda gerçekleşecek bu tür bir inisiyatif değişikliği, sendikacılardan oluşan eski yürütmenin engellediği bazı gelişmelerin de önünü açabilir. Çok daha gelişkin bir kurultay toplama olanakları yaratılabilir. Öncü işçilerin bir kısmında hala etkisini sürdüren, "işleri sendikaya havale etme" zaafiyeti de ancak böyle bir süreçte aşılabilecektir. Yerel örgütlenmelerin önemi, sergileyeceği önderlik yeteneğiyle doğrudan ilgilidir. Bu aşamada, komitelerde yer alan komünistlere ve devrimci işçilere düşen görevler çok daha yakıcı hale gelmiştir. Platformda tam bir önderlik boşluğu doğduğu sırada, devrimciler, zaten doğal görevleri olan önderliği derhal ele almalıdırlar. Fakat önderliğin önderlik edecek kitleyle mümkün olduğu unutulmadan, komitelerin dayandığı fabrikalara dönük çalışmanın derhal başlatılması gerekir.

Komünistler ve devrimci öncüler platform sendikalarının yetindiği temsilci toplantılarıyla yetinemezler. Kurultayın örgütlenmesi, bölge komiteleri dışında, işyeri komitelerinin de oluşturulmasıyla genişletilmelidir. İşyeri örgütlenmeleri, her ne kadar kurultay hedefiyle başlatılsa bile, direniş ziyaretleri başta olmak üzere, birleşik eylemlere sevkedilerek geliştirilmelidir.

Önümüzdeki yakın süreç, sınıfa yönelik saldırıların artmasıyla, sınıfta karşı tepkinin de doğal olarak artacağı ve örgütlenmediği takdirde kendiliğinden patlamaların ortaya çıkabileceği gelişmelere gebedir. Bu, komünistlerin ve devrimcilerin, bulundukları her alanda (platform da dahil) kendiliğindenliğin aşılması ve örgütlü bir mücadele yaratılması için üstlerine düşeni sonuna dek yapma yükümlülüğünü gösterir. Burada komünistlerin asıl görevlerine hiç değinmiyoruz. Tüm devrimci ve öncü işçileri bir araya getirecek ve işletmenin günlük, pratik mücadele örgütlülüğü ihtiyacını karşılayacak genişlikte bir eylem komitesinden sözediyoruz. Şu anda zemini zaten hazır olan bir çalışmadır bu. Kurultay çalışması üzerinden oluşturulmuş bulunan bölge komiteleri henüz dağılmadan, işyeri komitelerini örgütleme şansları vardır. Bu şansın değerlendirilmesi, bir kez daha komünistlerin ve devrimci işçilerin insiyatifine bağlıdır.

Gül KAYA

Şubeler Platformu'nun İkinci Bölge Toplantısı

Herkes kendi bayrağı altında!

Komünistler Şubeler Platformu türünden oluşumlara yalnızca öncü ve devrimci işçilerin biraraya geldikleri platformlar oldukları için ilgi göstermezler. Yanısıra, işçi sınıfı içinde faaliyet yürüten, ancak proletaryanın sınıf çıkarlarını temsil etmeyen ideolojik akımların mücadele ve saflaşma platformu oldukları için de bu platformlarda yer alırlar. Ayrışma ve saflaşmayı netleştirerek hızlandıran bir rol oynayacağı için komünistlerin ilgi ve müdahale alanlarından biri olmak durumundadır. Özellikle de sınıf çelişkilerinin giderek keskinleştiği, işçi sınıfı saflarında önderlik arayışının yoğunlaştığı bir süreçte, böyle bir müdahale acil bir görevdir.

Bugüne dek sınıf hareketinin basıncıyla dönem dönem radikal söylemlerle gerçek kimliklerini gizlemeye başaran yeni dönem liberalleri, bugün artık yolun sonuna varmışlardır. Komünistlerin de müdahalesiyle, kendi küçük-burjuva liberal platformlarının açık ve fanatik savunucuları durumuna gelmişlerdir. Kuşkusuz komünistlerin müdahalesi yalnızca süreci hızlandırmıştır. Asıl müdahale, sınıf mücadelesinin gelişmesinin doğal bir sonucu olarak, herkesi kendi bayrağı altına toplanmaya zorlamasıyla yaşanmıştır.

Şubeler Platformu'nun bir alt bölgesinde yaşanan somut olaylar, yukarıda söylenenleri bir kez daha doğrulamaktadır. İkinci Bölge Komitesi, Bakırköy, Yenibosna, Avcılar, Esenyurt bölgelerini kapsıyor. Burası, liberal ekonomistlerin en "güçlü" oldukları ve neredeyse inisiyatifi tümüyle kendi ellerinde topladıkları bölgedir. Kendi ifadeleriyle, altı bölge komitesi içinde "en iyi çalışan en güçlü komitedir". (Geçen ay topladıkları dört milyon lira tutarındaki bağış, "en iyi ve en güçlü" olmanın bir göstergesi sayılmaktadır.)

Bu komitenin 22 Ocak '95 tarihli toplantısında, komite çalışmalarında yeralan sosyalist bir işçi Şubeler Platformu'nun bugüne kadarki pratiğini değerlendirerek şunları söyledi: "Şubeler Platformu mevcut düzen sendikacılığına alternatif olarak, sınıf sendikacılığı ve sınıfın sorunlarını çözmek, sınıfa öncülük etmek iddiasıyla çıktığını söylüyor. Ancak gelinen aşamada açıkça görülüyor ki, sınıfın sorunlarını çözmek bir yana, kendisi de sınıfın önünde bir engele dönüşmüştür. Ekonomik-sendikal alanda dahi bir programa ve perspektife sahip değildir. Pratikte işçilerden kaçış, korku vardır. Sınıfın kendiliğinden gelişen hareketliliğini geriye çekme çabasındadır. Bunun için sınıf kaygısı taşıyan öncü işçiler ve devrimciler, alt komitelerde tartışarak kararlar almalı, bunları şubeler platformuna dayatmalıdır. Sendika bürokratlarının kariyer ve koltuk çıkarlarına alet olmamalıyız...". Konuşması bitmemişti ki, sendika bürokratlarının politik temsilcileri, her zamanki mantıklarıyla saldırıya geçtiler: "Önüne gelen Şubeler Platformunu eleştiriyor, radikal eylem önerileriyle akıl vermeye çalışıyor. Hangi güçle radikal eylem yapacaksınız? Kendiniz görevlerinizi ne kadar yerine getiriyor ve çalışmalara eksiksiz katılıyorsunuz? Platformun programı da, perspektifleri de, aldığı kararlar da nettir. Gerisi bunları tabana yaymak, sınıfla tabandan bütünleşmektir ..."

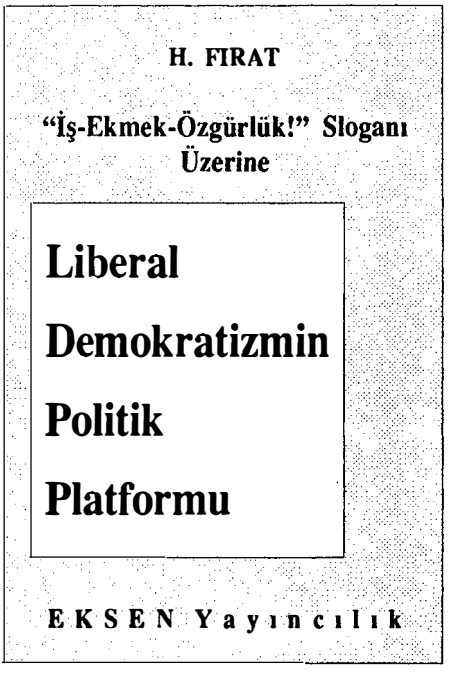
Bu karşı saldırı hiç de yabancısı olmadığımız bir taktiktir. Ne zaman tartışma ideolojik bir boyut kazansa ya da bir eylem önerilse (basın açıklamaları dışında!), söylenenler hemen "sen ne yaptın, ne kadar işçi getirdin, aidatını bile ödemedin" vb. türden kişiselleştirilmeş yaklaşımlarla geçiştirilmeye ya da teknik sorunlara kaydırılarak boğulmaya çalışılıyor. Ancak her zaman bunu başarmaları mümkün olmuyor. Platformda sözalan bir başka sosyalist işçi şunları söyledi: "Ben Şubeler Platformu'nun toplantılarına sürekli katılan bir işçiyim. Ancak gözlemlediğim kadarıyla platform kendi ekonomik-sendikal platformunda dahi bir netliğe sahip değil. Kuşkusuz bu bizim Şubeler Platformu'ndan beklediğimizi bulamadığımız anlamında anlaşılmamalı. Böyle

bir beklenti misyonsuzluğun ve kuyrukçuluğun bir ifadesi olabilir yalnızca. Ancak Şubeler Platformu'nu değerlendirmek gerekiyor. Uzun bir dönemdir sınıf hareketinde bir önderlik araşıyı vardır. Şubeler Platformu da bu alandaki boşluktan doğmuştur. Yükselen sınıf hareketliliğinin üzerine oturmuştur. Ancak mücadeleyi örgütlemek yerine, reformist politikalarla yolalmaya çalışan bürokratlarla sınıfın önünü açmak mümkün değildir. Hiçbir işgüvencesinin olmadığı bir ülkede işçi-işsiz ayrımı yapmak, her türlü terörle işçi sınıfından yalıtılmak istenen devrimci-sosyalist basını işçi platformundan dışlamak, toptan imha edilmeye çalışılan Kürt ulusunun adını dahi ağzına almamak!.. Kendi onbeş üyesinin on gün işkencede kalması ve beşinin tutuklanması karşısında bir eylem koymak şurada dursun, sorunu gündemine alıp tartışma gereği dahi duymayan bir platform "sınıfın sorunlarını çözmek" bir yana, sınıfın önünde aşılması gereken bir engel haline gelmiş demektir. "Sınıfla tabandan bütünleşme", "öncü ve devrimci işçilerle bütünleşme" sözlerinin çokça kullanıldığı bu platformda, bu sözlerin sahipleri bunun ne anlama geldiği konusunda net değildirler. İşte burada canlı bir örnek yaşanmıştır. Fabrikadan/üretimin içinden gelen öncü işçilerin platforma yönelik eleştirileri vardır. Perspektifleri ve önerileri vardır, kaygılar taşımaktadırlar. Bunları dile getirmek onların en doğal hakkıdır. Ama her seferinde siz; "sen ne yaptın, ne kadar bağış verdin, üzerine düşeni yaptın mı, eleştiri değil iş yapana ihtiyacımız var" diyerek saldırıya geçiyor, eleştiriyi işçilerin ağzına tıkıyorsunuz. Altıncı Bölge'nin "yürütmede altı sendikacının yanısıra altı tane de işçi yer alsın" önerisine tutuculukla saldırılıyor; "provakasyondur, çirkinliktir, güvensizlik yaratmaktır" denilerek bastırılıyor. Aslında bunun kendisi çirkinliktir. İşçilerden korkmaktır. Çünkü oraya işçiler gittiğinde sendika bürokratlarının manevra alanları daralacaktır. Bana göre sendikacılara yürütmede gerek yoktur. Biz işçilerin sendikacıların önderliğine ihtiyacımız yok. Biz kendi önderliğimizi yapabiliriz! Belki entellektüel bir dilimiz, sendikacı kurnazlığımız yok. Ama sınıf kaygımızı ve sınıf çıkarlarımızı savunacak inancımız var. Biz sendika bürokrasisinin koltuk borazanlığını yapacak, reformizmi, liberalizmi, ekonomizmi, sendikalizmi "tabana yayacak" değiliz. Yayacağımız tek şey sınıfa karşı sınıf mücadelesi ve iktidar perspektifidir. Şubeler Platformu olsa olsa burada bir araç olabilir."

Toplantıya 20 civarında işçi katılmıştı. Konuşan sosyalist işçiler diğer işçilerin desteğini ve onayını aldılar. Şubeler Platformu'nun fanatik savunucusu liberal demokratlar ise, suçlu çocuk misali kafaları önde, suskun kalmayı tercih ettiler. Susarak ya da konuşarak, sınıf mücadelesinin kaçınılmaz sonucu olarak "herkes kendi bayrağı altında" savaşmak zorundadır.

Bugün sınıfa önderlik etmek bir yana onun önünde bir engel haline gelen alt kademe sendika bürokratları ile onların politik temsilcileri olan liberal demokratlara karşı biz komünistler şu sözlerin kararlı savunucuları olacağız: *"Proletarya ancak, kendini esnaf çıkarlarının dar çerçevesi içinde kısıtlamadığı, toplum hayatının bütün alanlarında ve bütün meselelerinde bütün emekçi ve ezilen kitlelerin lideri olarak hareket ettiği ölçüde devrimci olur; burjuvaziye karşı kazanılacak zafer için en büyük fedakarlıklara hazır olduğu ve bunları yapabildiği takdirde diktatörlüğünü gerçekleştirebilir."* (Lenin, *Kitle İçinde Parti Çalışması*, Ekim Yayınları, s.125)

Seyit ERDEM

Her türlü sapıklık kokuşmuş burjuvazinin karakteridir

Bugünlerde medya, aydınlar ve çeşitli kadın örgütleri, kadın, cinsiyetçi ayrımcılık ve cinsiyetçi şiddet etrafında hararetli bir tartışma sürdürmektedirler. Önce tanınmış bir yazar ile spiker arkadaşının genç bir kadına ağır işkence eşliğinde tecavüz etmesi olayı medyada yankılandı. Ardından ise, MEB'nin Ortaöğrenim Kurumları Ödül ve Disiplin Yönetmeliği'ndeki "iffetinin tespiti için kız öğrencilerini bekaret kontrolüne gönderebilme yetkisi", kamuoyunda yoğun tepkilere yolaçarak medyanın gündemine oturdu.

* * *

O gün sermaye medyası, gözleri şişlik ve morluklarla kapanmış, kulağı parçalanmış, ağzı burnu kan içinde bir kadın yüzünün yakın plandan çekilmiş resmini yayınlarken, başlığı da üç sütun üzerine kocaman harflerle veriyordu: "Ağır Tecavüzü G.K. anlatıyor". Bunu ise en az başlık kadar "çarpıcı" altbaşlıklar izliyordu: "Güneş K. yaşadığı o geceyi **tüm ayrıntıları ile** Hürriyet'e anlattı", "Orgazm sonrası sigara", "Romandaki gibi", "Tecavüzcülere korkunç ceza"...

İki erkeğin tecavüzüne uğrayan kadının ırzına bu kez burjuva medyası geçiyordu. "Anlatıyor, anlatıyor, tüm ayrıntıları anlatıyor..." diye başlayan senaryo, sapık, ama her türlü cinsel sapıklığı denemiş burjuvazi için o ölçüde de "iç gıdıklayıcı" bir cinsellik üzerine kurulmuştu. Bu oyunda başrolü iki ünlü "kahraman" oynuyorlardı. Şiddete uğrayan kadın ise figürandı. Kadının insani ve cinsel kimliğine mi saldırılmıştı, kadın horlanmış, aşağılanmış ve korkunç bir şiddete mi maruz kalmıştı -tüm bunlar bu hikayenin olsa olsa önemsiz ayrıntıları olabilirdi. Asıl önplana çıkarılması gereken, bu hikayeyi satacak olan "tahrik edici" boyutlarıydı. G.K.'nın kulağından küpeler tek tek nasıl çekilmişti? Arkadaşına *"Bu kadında ne buldun. Beni heyecanlandırmıyor bile, bak tahrik bile olamıyorum"* diyen A.B, tecavüzün başarısını zora sokan bu zayıflığını nasıl aşmıştı? Orgazm sonrası iki kahraman ne yapmıştı? Tecavüzcü yazar, romanının hangi bölümlerinden esinlenmişti? Tüm bu iğrenç detaylar basının büyüteci altında kamuoyuna sunuldu. Zam, işsizlik, sefalet altında bunalan toplumun dikkati burada yoğunlaştırıldı.

Gazeteci Ayşe Arman, *"G.K. olayı anlatırken, zorlandığı, büyük acı çektiği her halinden belliydi. Medya tarafından hayatının didik didik edilmesini kim ister ki"* derken, basın adına gerçekleştirdiği tecavüzden utanç duymuyordu. Tersine, şişmiş ağzıyla konuşmakta zorlanan GK'nın yaralarını sabahın 5'ine dek deşerek, "yeni" ve "heyecan verici" ayrıntıları kamuoyuna sunmaktan gurur duyuyordu. Ne onun ne de o çok "saygın" köşe yazarlarının, toplumsal bir olgu olan tecavüzü ve arkasındaki zihniyeti teşhis ve teşhir etmek gibi bir sorunları olabilirdi.

Onlar bir kez daha, kendi çürümüş ve kokuşmuş karakterlerine uygun davrandılar. Tecavüzcülere, yarın daha mükemmelini başarmak üzere, sadistlik ve zerafet dersi vermeye kalkıştılar: *"Marquis de Sade ile kahramanlarımız arasında çok küçük bir fark (!) var. Sade, böyle **hırçın, sert ilişkilere** isteyenlerle giriyordu. Sadist karşısında mazoşist ister. Taş devri vahşeti ile modern sapıklık arasındaki farka lütfen dikkat edin. **Her eylemin zerafeti vardır.** Taciz filmini görseydiniz ya. **Elit bir tacizle halk tipi tecavüz arasındaki uçurumu anlasaydınız.**"* (Doğan Hızlan, *Hürriyet*, 5 Şubat '95)

Ne de olsa tecavüzcülerin ikisi de sanat ve medya dünyasının tanınmış isimleriydi. Madem ki sermaye sınıfının sosyete mekanlarında "zerafet" içerisinde gerçekleştirdiği "hırçın ve sert ilişkilere" merak salmışlardı, kurallara göre hareket etmeliydiler. Modern sapıklık varken, elit bir tabakada taş devri vahşetinin yaşanması kabul edilemezdi. Ama *"Douglas ile Moore'un tercih ettiği greko-romen taciz"* (adı geçen yazıdan alınmıştır) bize göre değil, *"halk tipi tecavüz"*ün ayrı bir tadı var diyorlarsa, onun da kuralları olduğunu bilmeliydiler.

Liseli genç kızların polis otosunda tecavüze uğraması, yargısız infazlarda katledilen militanların, gerillaların çırılçıplak soyulması, gerilla cesetlerine tecavüz edilmesi, erkek ve kadın tutukluların yaygın bir şekilde

coplu/copsuz tecavüz işkencesine maruz kalması, çalışan kadının işyerinde sürekli partronun, ustabaşının, iş arkadaşının cinsel tacizine uğraması, "kutsal" ailede kadına yönelik şiddetin ve cinsel baskının korkunç boyutlara ulaşması -bunların hiçbirisi burjuvazinin zerafet anlayışını zedelemez. Bu sınırlar içinde herşey serbesttir. Sermayenin faşist terör devleti tarafından bizzat uygulanır, korunur ve desteklenir.

Zira sömürü üzerine kurulu bu düzende kadın bir metadır. Bedeni geçim ve toplumsal saygınlık uğruna kocasına, alınteri ise karın tokluğu karşılığında sermayeye aittir. Porno, reklamcılık, makyaj, giyim gibi sektörler, kadının cinselliğini alabildiğine sömürerek ve olabildiğince iğdiş ederek muazzam karlar elde ederler. Onlara göre, cinsel çekiciliğini yitiren kadın, anne de değilse eğer, toplumda beş para etmez. Emekçi kadın, ücretli köleliğinin yanısıra mutfak köleliğinin zincirlerini de taşır. Çifte ezilmişliğine isyan eden, onun dışına çıkan ya da çıkmaya çalışan kadın kovuşturmaya uğrar. Şeytan olarak lanetlenir; fahişe olarak damgalanır; terörist olarak mahkum edilir. Her türlü kötülüğü, her türlü şiddeti, her türlü terörü hak eder!

* * *

Aynı günlerde "okullarda bekaret kontrolü" uygulamasının gündeme getirilmesi kadın örgütlerinin yoğun tepkisini çekmeseydi, basın yine de gözlerini bu son derece medyatik tecavüz olayından kaldırıp kadının insanal kimliğine, onuruna ve özgürlüğüne çevirmeyecekti. Ancak inandırıcılığının tümüyle yitirmemek için demokratlığını, özgürlükçülüğünü ve hümanistliğini zaman zaman hatırlamak zorundaydı. Sermaye sözcü ve yazarları bir çırpıda kadın hakları savunucuları kesildiler: "Kadın ve genç kızların bedeni kendilerine ait"ti, "20 yüzyılda genç kızları bekaret kontrolüne götürmek büyük bir ayıp"tı, "her genç insanın okuma hakkı anayasal güvence altına alınmıştı, iffetsiz diye kimse öğreniminden edilemez"di...

Belden aşağısını hedefleyen bekaret kemerine yüksek sesle karşı çıkanlar, aynı yönetmelikteki "öğrenciyi örgün eğitimin dışına çıkarma" cezasını öngören diğer "suçlar" konusunda ne düşünüyorlar acaba? *"Kişileri veya grupları, dil, ırk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din ve mezheplerine göre ayırmayı, kınamayı, kötülemeyi amaçlayan bölücü toplu eylemlere katılmak"; "Kanun dışı kuruluşlara üye olmak, bu kuruluşlarda faaliyet göstermek, propagandasını yapmak"; "Türkiye Cumhuriyeti'nin devleti ve milleti ile bölünmezliği ilkesine ve TC'nin insan haklarına ve anayasasının temel ilkelerine dayalı, milli, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti ilkelerine aykırı miting, forum, direniş, yürüyüş, boykot ve işgal gibi ferdi veya toplu eylemler düzenlemek veya katılmak"* vb. gibi maddelerle, öğrencilerin düşünce, ifade ve örgütlenme özgürlüğüne tecavüz edilmesine karşı çıkmayı hiç düşünmezler. Oysa bu yönetmeliğe göre, nasıl ki kendi bedeni üzerinde kendisi karar veren bir genç kız "iffetsiz" olarak damgalanarak okul dışına çıkarılabilecekse, kendi düşünce ve eylemleri hakkında özgürce karar veren her genç kız ve erkek de "bölücü" ilan edilip aynı cezayla yüzyüze kalabilecektir. Faşist ve ırkçı eğitim sistemini protesto etmek, kardeş Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkını savunmak, faşist disiplin yönetmeliklerine karşı yürüyüş düzenlemek, kapitalist düzenin çürümüşlüğü karşısında sosyalizmi savunmak -tüm bunlar sermaye medyasının gözünde affedilmez suçlardır. Asla böyle şeylere izin verilmez. Gencecik beyinlerin bekareti bozulmamalıdır. "Resmi ideoloji" kemeri kafalara geçirilmelidir.

"Namus bacak arasında değil beyindedir"! Faşist sermaye devletinin profesyonelleşmiş tecavüzcüsü medya, bu gerçeğin ışığında hareket etmektedir. Toplumun namusunu korumak adına, beynini hedef almaktadır. Sistematik bir tarzda emekçilerin bağımsız ve özgür düşünebilmelerini engellemek için beyinleri teslim alınmaya çalışılmaktadır. Düzenin ideolojik hegemonyasını demagojiyle, ırkçı-faşist propagandalarla, baskı ve şiddetle yeniden kurmak, yalan-dolanla yığınların tepkilerini saptırmak, zihinleri bulandırmak, sahte gündemler yaratarak emekçi halkı aldatmak, tehditle, terörle her muhalif sesi bastırmak -işte en büyük tecavüz budur. Faili ise bizzat kapitalist düzen ve onun sermaye devletidir!

İliklerine kadar çürümüş bu iğrenç düzene karşı çıkmadan, ne kadının özgürlüğüne ne de insanın onuruna sahip çıkmak mümkündür. Kadının ve bir bütün olarak insanlığın kurtuluşu, bu baskı ve sömürü üzerine kurulu düzeninin yıkılmasıyla ve sosyalizmin kurulmasıyla gerçekleşebilecektir.

İdeolojik kimlik ve komünist kişilik üzerine

Devrimci kimlik bir bütündür

Komünist hareket, kendi gerçek varlık zemini olan sınıfa yönelik ısrarlı bir siyasal faaliyet yürütürken, aynı zamanda, yaşamını devrim mücadelesine adamış, hareketin ideolojik-politik kimliğini kişiliğinden somutlaştırmış kadroları/kadrolaşmayı da bizzat bu alandan sağlayacaktır. Ancak sınıfsal bilinç, sağlam disiplin, sarsılmaz devrimci irade ile yoğrulmuş kişilikler mücadelenin zorluklarına, düzenin baskılarına, zulmüne, işkencesine karşı direnebilir ve devrimi örgütleyebilir. Sınıf örgütlenmesinin temel dinamikleri olan kadrolar, ideolojik kavrayış, örgütsel ilkeler ve disiplinde titizlik, politik yaratıcılık ve devrimci inisiyatif, düşmana karşı taktik manevra yeteneği ve pratik performanslarıyla mücadelenin temel dayanakları olabilirler. Bunu başaramayanlar ise geçici yol arkadaşları olacaklardır. Komünist hareket/parti açısından kadro sorunu kimlik sorunuyla sıkı sıkıya bağlantılı olduğuna göre, bu alandaki politika bir bütün olarak örgütlenme politikasının niteliksel yönünü temsil eder.

Kadrolaşmanın yaşanacağı temel alan elbetteki işçi sınıfıdır. Bununla birlikte, toplumun diğer katmanlarından da kadrolar devşirilerek bir nitelik dönüşümü sağlamak mümkündür. Nasıl ki bir proleterin, küçük-burjuva hareket saflarında küçükburjuva bir kimlik kazanması olanaklıysa, küçükburjuva kökenli bir devrimcinin de komünist hareket saflarında sınıf intiharını başararak komünist bir kimlik kazanması o ölçüde olanaklıdır. İdeolojik-politik konum ve kişilik burada tayin edicidir. Sorun, örgütsel ilke ve disiplini pratik yaşama titizlikle uygulama ve ideolojik-siyasal bir eğitimle kişilerde bu devrimci dönüşümü sağlama gücününü gösterebilmektir.

Türkiye devrimci hareketinin geçmiş pratiği bu yönüyle de oldukça öğreticidir. Özellikle yenilgi dönemi, devrimci bir ideolojik kimliğe ve sağlam bir kişiliğe sahip kadrolara dayanmanın ne denli kritik bir önem taşıdığını yeterli açıklıkta ortaya koymuştur. Yaşanan kolay çözülme sadece emniyet ya da cezaevlerinde gösterilen teslimiyetle ilgili ve onunla sınırlı bir sorun değildir. Direnmek ve çözülmek sorununu çok daha geniş bir çerçevede ele almak gerekir.

Direnmek de çözülmek de, emniyet süreci gibi yaşamın çok kısa bir kesitine sığdırılamayacak kadar kapsamlı bir sorundur. İki durum da devrimci yaşamın bütünlüğü içinde yalnızca birer sonuçtur.

Sorunu açmak üzere bazı örnekler verilebilir. Örneğin sosyalizmi ideal bir sistem ve yaşam biçimi olarak görmek, bu uğurda kararlı bir mücadelenin savaşçısı olmak için yeterli değildir. Düzenin yıllardır kendisine kazandırdığı alışkanlıklardan ve kendisini sarmalayan güçlü ve çok yönlü bağlarından kurtulamayan birisinden devrimci ideallerin yılmaz savunucusu olması beklenemez. Sınıfsal konumunun, yetiştiği ortamın, maddi yaşam koşullarının getirdiği alışkanlıkları yenmek doğrultusunda bilinçli ve kararlı bir mücadele vermeyen, mücadelenin zorluklarına gelemeyen, örgütsel ilke ve disipline uymakta zorlanan kişilikler üzerinde dikkatle durmak gerekir. Bu kişilik ideolojik-teorik olarak ileri bir düzey sergilese de, konumlandırmada ve sorumluluk yüklemede zayıf yönleri esas alınmalı, görevlendirme bu temel üzerinde yapılmalıdır. Çünkü devrimci yaşam bir bütündür ve bir devrimci bu bütünlük içinde değerlendirilmelidir. İdeolojik-teorik planda doğruları söyleyip bunu partiğinde sergileyemeyen birisi, gerçekte bir parçalanmayı ve çözülmeyi yaşamaktadır. Eğer üstlenebileceğinden fazla bir misyon yüklenirse, mevcut zaaflarını çizgi düzeyine çıkaracak, bu ise siyasal bir örgütte onarılması zor yaralara yolaçabilecektir. Bu kişinin göstereceği olumsuz bir tutum (örneğin çözülme ya da örgütten kopma), konumundan dolayı saflarda güvensizliğe yolaçabilecektir. "Acaba falanca neden koptu? Aslında kararlıydı" ya da "daha önce direnmişti, şimdi neden çözüldü?" şeklinde sorula gündeme gelebilecektir. Oysa devrimden kopma ya da çözülme, örgütsel yaşamla bağdaşmayan alışkanlıkların ve onunla bütünleşemeyen yaşam tarzının doğal sonucu olarak yaşanmaktadır. Ya da tersi bir durum da sözkonusu olabilmektedir. Örgütsel ilke ve disipline mekanik/teknik bir uyum gösterilebilmekle birlikte, ideolojik olarak sağlam bir konumda olmayanlar da aynı sonucu yaşayabilmektedirler.

Örneğin işkencede ve cezaevlerinin en zor

koşullarına direnmiş pek çok sayıda eski devrimci, bugün SHP'nin koltuklarında bu düzenin ömrünü uzatacak politikalar üretmekte ve insanlara, "bu işlerin (devrimciliğin) sonu yok, biz de ömrümüzün en güzel yıllarını verdik" diyebilmektedir. Ya da bir sendikada, eski kariyerlerini kullanarak, böylece insanların devrimci duygularını kendi çıkarlarına alet ederek, işçi sınıfının eylemlerini kırmaya soyunabilmektedir. En iyi ihtimalle ise köşelerine çekilerek, insanlara, "ben devrimciliği yapamadım, ama doğrudur, siz yapın" diyerek günah çıkartıp akıl hocalığı yapmaktadırlar. Burada sınıf kini yoktur. Bu kişilikler emniyette direnmiş olsalar bile, bu direniş sınıfın ve örgütün çıkarlarını esas alan ideolojik bir kavrayışın ürünü değildir. Ya da bu kavrayış yeterli derinlik ve soluktan yoksundur. Yok eğer küçük-burjuva gurur, kişisel kaygılar vb. üzerine yapılan ince hesaplara dayanıyorsa, yaşamın bütünlüğü içinde, zaten bir çözülüşü ifade edebilmektedir.

Yukarda verdiğimiz örneğin tersi durumlar da yaşanmaktadır. İşkencede zayıflık göstermiş ve çözülmüş, ama zayıflıklarını aşarak mücadele içinde yerini almış yüzlerce devrimci de vardır. Bu diyalektik gelişmeyle uygunluk içindedir. Bu nedenle işkencede direnmek kendi başına devrimciliğin, komünistliğin tek kriteri olarak görülemez. İnsanlar onun üzerinden değerlendirilemez. Bu yaşamın bütünlüğü içerisinde yalnızca temel bir kesittir.

Nitekim bir kaçakçı da işkencede direnebilmektedir. Çünkü bilincinde kurduğu bir yaşam tarzı, bir ütopyası vardır. Ona ulaşmak için de kaçakçılık yapmaktadır. Buna ulaşmanın tek yolunun bu olduğuna inanmış ve dünyasını bunun üzerine kurmuştur. Bu anlamda inandığını korumakta ve direnebilmektedir. Ama bu direnmenin sınırları kendi bireysel çıkar dünyası ile sınırlıdır. Düzenin karşısında değildir, sadece belli yasalarının dışındadır. Mevcut yasalardaki esneme onun direncini de, kaçakçılığını da gereksiz kılar. Artık kaçakçı değil, ticaret adamı olur.

Bir reformistin durumu buna benzetilebilir. Tasfiyeciliğin de temeli budur. Sözde devrimci bir takım argümanlarla süslemeye çalışsalar da, onların ütopyaları daralmış, kişiselleşmiş ve düzeniçileşmişdir. Ne düzenin baskılarına, ne de "cazip" gelen yasal boşluklara dayanabilirler. Bu noktaya gelince, mevcut örgütsel yapı içinde koruyacakları bir değer kalmaz. Yaratılmış değerleri tahrip ederler. Zira o değerler, onların çözülmüş kişiliklerini ve dar ufuklu dünyalarını artık tehdit etmektedir. Böylelerinin işkencede direnişleri hiçbir şey ifade etmez. Çünkü onlar bir bütün olarak yaşamın gerçekliği içinde zaten çözülmüş ve çürümüşlerdir. Dev-Yol, Kurtuluş vb.leri bu gerçekliğin somut ifadeleridir. Bu anlamda sadece işkencede direniş değil, direniş her koşulda direniş! Devrimci sınıf bilinci temelinde sosyalizm ideali için direniş!.. Nitekim bir komünistin direnişinin farkı, onun sınıfsal ve toplumsal çıkarları esas alması, böyle bir bilinçle direnmesidir.

Ancak düzenden bütünlüklü bir kopuşu yaşamayı başarabilen, kendi çıkar ve kurtuluşunu işçi sınıfının çıkar ve kurtuluşuna bağlayan, yaşamını ideallerine adayan, hiçbir koşulda bu düzen sınırları içinde kendine kişisel yaşam ve kurtuluş yolu tanımayan bir kişilik komünist bir kişiliktir. Ancak böyle bir kişilik, tüm çabasını, enerjisini ve direncini her koşulda ideallerine ulaşmaya hasredecektir. İşte o zaman, düşmanın eline düştüğünde, ölüm korkusu yerini yoldaşlık sevgisine, örgütü ve davayı savunma kaygısına bırakacaktır. Acıdan kurtulmak için örgütünü ve yoldaşlarını işkencecilere vermeyecektir. Askıda ona elektrik verilirken, sevgilini, çocuğunu, annesini, "yaşayamadığın gençliğini" ve ölümü düşünmeyecektir. Düşündüğün tek şey devrimci davası, idealleri, örgütsel faaliyetin ne kadar aksadığı olacaktır. Bu koşullarda, elektriğin acısını, katillerin sorduğu tuzak soruları duymayacaktır. Onlar "vücut duyarlılığını yitirdi, morga götürün" diyecekler belki ama, "çözdük" diye sevinemeyecekler. Yenilgi ve çaresizlik içinde kıvranacaklar. O ise direndiği için övünmeyecek, sadece görevini yaptığını düşünecektir

Kuşkusuz bu bir sınıf tutumudur. İdeolojik kavrayış ve örgütle bütünleşme sorunudur. Bu her komünistin asli ve sıradan bir görevi olmakla beraber, esasında komünist hareketin sorunudur. Komünist bir hareket, yıllarca bu düzenin ideolojisi, kültürü, alışkanlıkları, gelenekleri vb. ile yoğrulmuş, düzenle bağlarını tümüyle koparmayı başaramamış bir insan malzemesini marksist-leninist çizgisine uygun olarak eğitmek, dönüştürerek militan bir kimlik kazandırmak göreviyle yüzyüzedir. Gelişmeye açık ve ileriye çıkma potansiyeli taşıyanları, gereğince donatmakla yükümlüdür. Gelişmemekte ayak direyen, ayak bağı olan, örgütsel yaşama uyum sağlayamayan, konfor düşkünü unsurlardan, ya da safları bozup bulandıranlardan kurtulmasını ise bilmelidir.

Eğer polisin bir operasyonu bir ili götürebiliyorsa, olay bireylerin çözülmesi/direnmesi üzerinden değerlendirilemez. Orada esas olarak örgüt

çözülmüştür. Kurumlaşma, bireylerin konumlanışları, örgütsel işleyiş, düşman karşısındaki kıvraklık, çalışma tarzında titizlik ve gizlilik kurallarına uyum gibi temel sorunların gerekleri yerine getirilmiyorsa eğer, buna müdahale edecek olan örgütür. Polis eliyle koymuş gibi toplayabiliyor ya da zincirleme bir çözülme sözkonusu olabiliyorsa, bireyler yaptıklarının bedelini mutlaka ödemelidir. Ancak sorunu sadece bireylerle açıklamak da zaaflarımızı teorileştirmek anlamına gelecektir. Zayıf unsurlarla araya sınırlar zamanında çizilmez, ilişkiler buna göre düzenlenmezse, iş işten geçtikten sonra "zaten örgütle bütünleşememişti, böyle bir şey beklenebilirdi" demek samimi bir tutum olmadığı gibi, yaraları sarmaya da yetmez. İdeolojik çizgimizin maddi yaşamdaki karşılığı, örgütsel yapılanmada ortak bir kültür, militan bir kimlik, sınıfsal kin ve öfke ile yoğrulmuş devrimci bir ruhun yaratılması ile mümkündür.

Bireyler söylediklerine ya da çizdikleri görüntüye göre değerlendirmemek gerekir. Onlar esas olarak günlük yaşamları ve siyasal pratikleri içinde gözlemlenmelidir. Örgütlü mücadele içindeki birey, kendi zaaflarından dolayı örgütüyle, yoldaşlarıyla ideolojik-politik bütünleşmeyi başaramadığı sürece, örgütle hep "problemli" olur. Kendini onun dışında görür, eleştirir, kendi zaaflarını örgüt üzerinde açıklar, olumluluklarını kişisel övünç yapar. Ya sağdan vurur ya soldan. Örgüt ruhu ve bilinci zayıftır. Böyle bir durumda çözülme ve tükeniş kaçınılmazdır. Böyle bir kişilik örgütten çok rahat kopar. Oysa düzene karşı olduğunu söyleyen bir devrimcinin örgütsüz bir yaşamı seçmesinden daha onursuz ne olabilir ki? Örgütlü mücadele içinde zorluklara direnmeyen, sorunlara çözüm üretme gücünü gösteremeyen birey, örgütsüz yaşamı tercih etmekle bu düzenin o dar bireysel yaşamına dönecek, istese de istemese de bu düzenin bir parçası haline gelecektir. Zaten örgütlü olmak, dış ve iç zorluklara karşı kollektif direniş ruhunu örgütlemek, eskiyi yıkıp yeniyi kurmak değil midir? Biz eskiye yalnızca dışımızda değil, kendi içimizde de vuracağız.

İdeolojik olarak marksist-leninist bir çizgide olmamakla birlikte, kendi idealleri uğruna yiğitçe savaşmış, işkencelerde direnmiş ve destanlar yaratmış devrimcilerden öğrenmemiz gereken bir çok yön olduğu açıktır. Yeni bir örgüt kültürünü, yeni gelenekleri, militan devrimci kişilikleri bugüne dek yaratılmış devrimci değerlere sahip çıkarak, fakat yeni bir zemin üzerinde yaratabileceğiz. Kaypakkaya, Deniz Gezmiş, Mahir Çayan ve daha yüzlerce devrimci birer direniş sembolü oldular. Yine dünya devrim mücadeleleri binlerce soylu direnişe sahne oldu. İster maceracı, küçük-burjuva, ister komünist, ama her koşulda kendi idealleri uğruna sonuna dek savaşılarak direnme geleneği yaratılmıştır. Örneğin *Yeraltı Yaşamından Anılar, Haydari Kampı, Direnme Savaşı, Kızıl Kayalar* vb. romanlar ayrı ayrı ülkelerin direniş belgeleridirler. Bir *Kızıl Kayalar*'da müthiş bir örgüt ruhu var. Direnişe can veren, temel olan örgütle/partiyle kaynaşmışlıktır. Yıllarca yeraltı hücrelerinde ayaklarında prangalarla işkencelerin en ağırına maruz kalan, güneş yüzü görmeden ve parti başta olmak üzere bütün dış dünya ile yıllarca kopuk yaşayan devrimciler, sarsılmaz bir irade, ölümüne bir direniş ortaya koymuşlardır. Burjuvazi teslimiyeti, ihaneti geliştirmek için günde onlarcasını yoldaşlarının gözü önünde kurşuna dizer. Ölümden kurtulmanın tek şartı "ben pişmanım" demek olurken, devrimcilerin kaygısı ölümden kurtulmak değil, fakat her infazdan sonra parti ruhunu nasıl güçlendirebilecekleridir. İşte bu sarsılmaz irade sayesinde her ölüme giden "Yaşasın başkan Mao, yaşasın halk iktidarı!" diye haykırır. Düşmana yenilginin en acısını tattırır. Kuşkusuz dökülenler, teslim olanlar da olur. Ancak belirleyici olan devrimci irade, inisiyatif, yaratıcılık ve örgüt ruhudur. Kürdistan'da bir kadın gerillanın çatışmada kurşunları biter. Silahını taşlara çarparak kırar ve kendini uçurumdan atarak intihar eder. İntihar etmesinin doğruluğu yanlışlığı tartışılabilir. Ancak tartışmasız olan davaya adanmışlıktır, partinin değerlerini korumaktır.

Örgüte karşı sitemkarlığın ve mızmızlığın, ataletin vb. gerisinde yatan gerçek, örgüte, yoldaşlara, özünde ise kendine olan güvensizliktir. Çözülme bu zeminde boyverir. Örgüt ruhu zayıf, devrimci yaratıcılığı olmayan, sorunlara karşı mücadele etme gücü gösteremeyen zayıf iradeli kişilikler, en küçük bir zorlukta sığınacak bir liman arayacaklardır. Gerçek yaşam içindeki çözülüşü zamanında teşhis etmek, zayıflıklarını ve zaaflarını aşma yeteneği gösteremeyenlerle yollarımızı zamanında ayırmak zorundayız.

Yoğun bir ideolojik-politik eğitim, ona uygun ilkeli, disiplinli bir örgütsel yaşam, titiz bir örgütsel denetim örgüt ruhunu geliştirmenin, militan devrimci kadrolar yetiştirmenin temelidir.

TEKOŞİN

Devrimci mücadele ve kadercilik

Sosyalizmin ve uluslararası işçi hareketinin zaman zaman muzdarip olduğu dertlerden biri de tarihsel fatalizm, yani kaderciliktir. Fatalizm, yenilgi dönemlerinde psikolojik bir savunma mekanizması gibi iş görür. "Yenildik, ama tarih yine de bizimle beraber"! Bu bakış devrimci hareketin enerji ve kararlılığının zayıflamasını önleyici bir işlev görür. Bu durumda fatalizm olumlu bir etken olarak iş görür. Oysa yenilgi değil de bir yükseliş sözkonusu ise, aynı faktör pasifizme ve bekleyiş ruh haline yolaçarak, olumsuz bir rol oynar.

Tarihsel fatalizm, bir tarih kavrayışı, politikaya bir yaklaşım tarzı olarak, mekanik materyalizmin ve oportünizmin temelidir. Oportünizm, tarihin ve toplumun değişiminde kendiliğinden gelişmeye oynayabileceğinden daha fazla rol atfederek, öncünün girişimiyle kitlelerin görece atıllığı arasındaki zorunlu sınırı belirsizleştirir.

Fatalizm, yalnızca oportünizme özgü de değildir. Şu ya da bu ölçüde tutarlı devrimci bir harekette de zaman zaman ortaya çıkabilir. Özel siyasal-toplumsal koşullar belli dönemlerde fatalizmi yaratabilir.

Fatalizmin görünümlerinden biri, emekçi sınıfların yaşam koşullarının kötüleşmesi ile mücadele istek ve kapasitesinin otomatik olarak artması arasında kurulan sözde ilişkide bulunabilir. Oysa yaşamın karmaşıklığı ve çok yönlülüğü böyle bir basitleştirmeye izin vermez.

Bugünlerde, önümüzdeki döneme ve darbe söylentilerine aynı fatalist açıklamalar eşlik edebilmektedir. Yaşanan çok yönlü ve ağır sonuçlar yaratan kriz, hoşnutsuzluğu ve mücadele isteğini artırmaktadır. Kitleler durmaksızın mücadele isteklerine kanallar aramaktadırlar. Ama devrimci öncülerini bulamadıkları ölçüde hareket yavaş ve kesintili gelişmekte, düzen temellerine yönelen bir sıçrama yapamamaktadır. Böyle bir sıçrama yapabilmesi ve başarısı için en temel halka parti inşasıdır. Bu alanda da ne yazık ki komünistler henüz yeterli hazırlıktan yoksundurlar. Ama yine de hareketin sürekliliği ve taşıdığı potansiyeller haklı bir iyimserlik yaratmaktadır. Krizin kısa vadede çözülme olanakları pek görünmemektedir. Ve sınıfın yaşam ve çalışma koşullarının alabildiğine kötüleşeceği kesindir. Bu iyimserlik ve olanaklar olumlu işleviyle birlikte bir yavaştan almaya, atalete de neden olabilir. Özellikle de sınıfla yakınlaşıp bütünleşme sürecinin sorunlarının bunaltıcılığı artınca.

Fatalizm, yeni bir darbe olasılığı sorununda da kendini gösteriyor. Yeni bir darbenin anlamı ve yaratacağı sorunlar konusunda açık olmak gerekmektedir. Darbenin temel işlevi toplumsal muhalefeti zorla yokedip ekonomik politikaları uygulatmak olacaktır. 12 Eylül öncesinde işçi sınıfı mücadeleyle belli kazanımlar elde etmişti. Sınıf bu düzeyin gerisine inmek bir yana, daha da fazlasını talep ediyordu. Askeri darbe, 24 Ocak tedbirlerini uygulayabilmek için yolu düzledi ve sınıfın yaşam standardı kısa bir zamanda alabildiğine aşağı itildi. Yakın bir darbe ihtimalini düşündüğümüzde bu açıdan bariz bir farklılık görmekteyiz. Olası darbe kazanılmış ve az-çok tatmin edici bir ekonomik düzeyin üzerine gelmeyecek. 14 yıl gibi uzun bir zamana yayılan, son bir kaç yılında alabildiğine yoğunlaşmış bir saldırının üzerine oturacak. Bu saldırıda burjuvazi kesin bir biçimde üstünlük sağlamıştır. Sınıfın yaşam ve çalışma koşulları alabildiğine kötüleşmiştir. Varolan durum, neredeyse fiili bir darbe sonrası koşullarını aratmayacak biçimdedir.

Bu durumun kolaylıkla görülebilirliği üzerinden şöyle yaygın bir öngörü yapılabilmektedir (bu öngörü bizim saflarımızda da yankı bulabilmektedir): Bir darbe ertesinde, sınıfın çok fazla direnç göstermeden feragat edebileceği bir ekonomik-demokratik kazanım düzeyi yoktur. Yani sınıfın devletin zoruna ikna olarak verebileceği fazla şeyi kalmamıştır. Bu nedenle, '80 sonrasında olduğu gibi, bir askeri darbeyi az-çok dirençsiz bir biçimde kabullenmesi olanaksız gözüküyor. Darbe düzenin bir çıkışı olmayacak, tersine onun yıpranması ve yokoluşu için daha uygun koşulları yaratacaktır.

Bu öngörü, bir bütün olarak bakıldığında doğru bir mantık taşıyor izlenimi verebilir. Oysa tarihsel deneyimler bunun yanıltıcı olabileceğini gösteriyor. Bu öngörü yalnızca bir

tarihsel olasılıktır ve gerçekleşmesi sınıfın bilinç ve örgütlenme düzeyine bağlıdır. Sınıf, ekonomik, siyasi ve toplumsal planda topyekün bir yenilgiyi yaşamışsa, sonraki dönemde sosyo-ekonomik kriz devam ediyorsa, bu kendi başına hiç de mücadele istek ve enerjisinin devam edip artacağı anlamına gelmiyor. Yenilgi, düzenin yeni saldırıları karşısında sınıfı daha güçsüz kılabiliyor. Böyle dönemlerde hareketin yeniden canlanması durgunluğun aşılmasına, yani krizin geçici olarak hafifletilmesine ya da atlatılmasına bağlı olabiliyor.

Devrimci komünistlerin çıkaracağı sonuçlar nelerdir? İlk olarak devrimci iyimserlik başka şeydir, kadercilik başka bir şey... Bir devrimci örgütün karakteristiği girişimciliktir. Mekanik deterministi bir takım varsayımlar üzerinden kendi girişimciliklerini sınırlayamazlar. Böyle bir çaba onların varlık nedenlerini zayıflatır. İkinci olarak sınıf mücadelesinin genel gelişim ve ani yön değişikliklerini önceden tahlil edip bilince çıkarmak alabildiğine önemlidir. Devrimci bir örgüt, taktiklerini sınıfın bilinç ve örgütlülük düzeyini gözönünde tutarak belirler ve devrimci mücadelenin gelişim sürecinde irade dışı unsurları en aza indirmeye çalışır.

Sınıf mücadelesinin irademiz dışındaki seyrini etkileyip devrimcileştirmek ve bir darbe ihtimalini en fazla bir girişim olarak boğmak komünistlerin kendi sorumluluklarını başarabilmeleriyle mümkündür. Çözücü çaba, örgüte ve sınıfa yönelik girişimi en üst düzeye çıkarabilmektir.

Mehmet YILMAZ

Devrimci siyasal pratiğin önemi

Üç aydır D Tekstil fabrikası işçilerine yönelik olarak işçi servislerinde MYO ve bildiri dağıtımında bulunuyoruz. Başlangıçta işçilerden bazıları illegal bir yayın olması nedeniyle belli bir tedirginlikle karşıladılar. Biz çalışmayı sürekli kıldıkça bu giderek kırıldı. Bazı işçiler işyerindeki diğer arkadaşlarına vermek için daha fazla istemeye başladı. Hatta elimizden alıp dağıtanlar oldu. Süreç içerisinde tanıştığımız işçilerle ile randevulaşarak konuşma ve tartışma imkanına sahip olduk.

İşçilerden biri; EKİM'in bu tarz (illegal) bir faaliyet yürütmesini takdir ettiğini, diğer devrimci grupların böyle çalışma yürütmediklerini, sadece MLKP-K'nin çok sınırlı bir çalışması olduğunu söylüyor. Konuşmalardan çıkardığımız sonuçlar şunlar: İlki, devrimci grupların sadece yasal yayınlar üzerinden işçilere gidiyor oluşu illegal yayınlara karşı tedirginlik yaratıyor. Devrimci-demokrasinin çizgisi ve pratiğiyle işçiler üzerindeki bozucu etkisi bu alanda da kendisini gösteriyor. Sözde her grubun "bir merkezi sesi" vardır. Ancak değil işçilere, kendi tabanlarına bile ulaşamamaktadır. Gelinen aşamada "legal araç ve yöntemler"in kölesi haline gelinmiştir. Devrimci hareket yeniden toparlanmayı yasal yayınlar üzerine oturtarak "kolay yolu" tercih etti. İllegal bir örgütün yeniden inşasında bu yolu tercih etmek cinayettir. Faşist bir rejimde bunun sonuçlarını hesaba katmamak, bir örgütün sürekliliğini baştan tehlikeye sokmaktır. Yaşanılan operasyon örnekleri ortadadır.

İhtilalci illegal konumlanışla ortaya koyacağımız devrimci pratik, bu temelde yürüteceğimiz faaliyette göstereceğimiz ısrar örnek bir davranış olacaktır. Soldaki tasfiyeciliğine karşı mücadelenin ideolojik olduğu kadar örgütsel-pratik yönü de büyük bir önem taşıyor. Devrimci-demokrasinin bozucu etkisini sınırlamada önemli bir rol oynayacaktır devimci pratik. Ortaya koyacağımız güçlü ve etkin devrimci pratik partileşme sürecimizin de çözücü halkası olacaktır. Bunu başardığımız ölçüde sınıfın ileri kesimiyle bütünleşmek zor olmayacaktır.

Faaliyet yürüttüğümüz alanda yayın ve bildirimiz genellikle semtlerde dağıtılıyor ve bunun sonuçlarını toparlamak güç oluyordu. Oysa D Tekstil örneğinin de gösterdiği gibi, çalışmalarımız işçi servislerine dönük olmalıdır. İşçilere doğrudan elden vermek, yakın bir diyalog kurmayı kolaylaştırıyor. Bu tür ortamlar ilişki çıkarmak açısından daha elverişli olduğu için işçi servislerine dönük dağıtımı yaygınlaştırmalıyız. Sınıfın partisini yaratmak sorumluluğu ve bilinciyle daha yoğun bir çaba ve enerji ortaya koymak zorundayız.

Cahit ÖZ

Sermayenin zindanlardaki saldırısı aralıksız sürüyor

Zindan direnişi genel direnişe bağlanmalıdır

Cezaevleri, devletin devrimcilere yönelik saldırı alanlarından biridir. 12 Eylül'den bu yana, devrimci hareketlerin kadro birikiminin önemli bir kısmının cezaevlerinde olmasından yola çıkan TC, bu kadroları teslim almak ve devrimci hareketi bu cepheden de yenilgiye uğratabilmek için özel politikalar uyguladı.

Düzenin 12 Eylül sonrasında işkence ve katletmelerle başlayan şiddete dayalı cezaevi politikası; karıştır-barıştır politikası, tek tip elbise, disiplin, kemalist ideoloji konulu zorunlu dersler vb. uygulamalarla sürdü. Bunda temel hedef devrimcileri kitlelerden yalıtmak, yalnızlaştırıp ehlileştirmekti. Böylece askeri cunta ile kazandığı başarıyı perçinleyip kalıcılaştırmanın hesaplarını yapıyordu. Devrimciler maalesef bu saldırı dalgası karşısında başlangıçta yeterli bir düzeyde direnemediler. Ancak yenilgi şokunun atlatılmasından sonradır ki, zindanlarda geniş çaplı bir hareketlilik doğmaya başladı. Kaldı ki, gelinen noktada direniş devrimci hareketin varlık koşulu haline gelmiş ve başarılamadığı ölçüde bir yokoluşu koşullayacak bir nitelik kazanmıştı. Tam bu noktada açlık grevleri ve ölüm oruçları başladı. Diyarbakır zindanlarında ve Metris'te direnerek toprağa düşen devrimciler, bir silkinişin ve canlanışın ifadesi oldular. Sonraki süreçte ve yıllar boyunca cezaevleri saldırıları püskürtmeyi, mevziler kazanmayı ve dışarıdaki mücadeleyi desteklemeyi amaçlayan sayısız direnişlere sahne oldular.

* * *

Sermaye devleti bugün de cezaevlerine aynı biçimde fakat daha farklı uygulamalarla saldırıyor. Yeni saldırıların yeni bir işçi-emekçi hareketliliğinin başladığı ve Kürt ulusal hareketinin yeni bir dönemece girdiği bir dönemde gündeme gelmesi rastlantı değildir.

Bu saldırı dalgasını, devrimci tutsaklar, kendi cephelerinden yeni açlık grevlerine giderek yanıtladılar-yanıtlıyorlar. Devrimci hareketin silkinişinin sembolü haline gelen ve gelenekselleşen açlık grevleri-ölüm oruçları, tutsakların saldırıyı yanıtlamakta ilk kullandıkları silah. Ancak bugün tek başına açlık grevleri yeterli değildir. Saldırıların ideolojik boyutlarının ele alınması ve ideolojik bir karşı koyuşun da örgütlenmesi sağlanmalıdır. Politik saflaşma ve netleşme olmaksızın, salt gaspedilen haklara yönelik bir bakışaçısı ile gelenekler üzerinde yürümeye çalışan direnişler başarısızlığa mahkumdur.

Cezaevlerine yönelen saldırı yalnızca tutsakların haklarına değil, yükselen toplumsal muhalefete de yönelmiştir. Bu saldırı dalgası; Kürt halkına yönelik kirli savaştan özelleştirme saldırısına, devrimci yayınlara baskılardan öğrenci har(a)çlarına yapılan zamlara kadar geniş kapsamlı bir saldırı kampanyasının bir parçasıdır. Tam da bu noktada, saldırıya karşı saldırı genel mücadele içine oturan bir perspektif ile örülmelidir. Ancak bu takdirde düşman kendi evinde ideolojik ve fiziksel bir yenilgiye uğratılabilir. Aksi durumda, tutsaklar uzun soluklu olmayan ve yüzünü sınıf hareketliliğine dönmeyen geleneksel direnişleriyle haklarını kazansalar bile, bu kalıcı olmayacaktır. Buca Cezaevi buna örnektir. Son direnişte kazanılan haklar, daha önce yine aynı tür direnişlerle kazanılmış ve kaybedilmiş haklardı. Bu hakların direnerek geri alınması, mevzilerin terkedilmemesi noktasında önemli olmakla birlikte, mevzilerin yeni haklarla genişletilemediği ve sermaye iktidarına politik bir karşı koyuşun örgütlenemediği koşullarda, zayıf kalmıştır. Çünkü devlet, yeni bir saldırı dalgası ile bu hakları tekrar alabilecektir. Hatta sırf açlık grevleriyle, devrimci tutsakların fiziki tahribatını artırmak için bile, bu hakları geri alabilir.

Yapılması gereken; cezaevlerinde, politik talepler etrafında örülmüş, kapsamlı ve uzun soluklu bir mücadele hattı oluşturmaktır. İdeolojik ayrışma ve netleşme sürecini de beraberinde koşullayan, Kürt halkının özgürlük taleplerini ve işçi sınıfının iktidar mücadelesini sahiplenen bir çalışma yürütmektir.

8 Mart: Uluslararası Emekçi Kadınlar Günü

Bundan tam 138 yıl önce, 8 Mart'ta, Amerika'nın New York kenti, 40 bin dokuma işçisi kadının "10 saatlik işgünü" taleplerini yükselttikleri grev günlerine sahne oldu.8 Mart 1886'da, tekstil işçisi kadınların "eşit işe eşit ücret", sendikalaşma ve oy hakkı için başlattıkları mücadele, polis saldırısında hayatlarını yitirme pahasına sürdürüldü. 1908'de ise özgürlük ve eşitlik talepleriyle New York'ta gösteriler düzenlendi. Amerikan Sosyalist Partisi, 1908 tarihli kongresinde Şubat ayının son pazarını kadınların oy hakkı ve diğer hakları için gösteriye ayırma kararı aldı. 1910'da Kopenhag'da toplanan II. Enternasyonal'e bağlı Uluslararası Sosyalist Kadınlar 2. Konferansı'nda ise, Alman işçi hareketinin önderlerinden Clara Zetkin'in önerisiyle, grev esnasında çıkan yangında hayatlarını kaybeden işçi kadınların anısına, 8 Mart'ın uluslararası emekçi kadınlar günü olarak kutlanması kararlaştırıldı.

* * *

Yüzyıllar boyu esaret zincirlerine mahkum edilmiş kadının eşitlik ve özgürlük uğruna verdiği kavga çok eskilere dayanır. O günden bugüne kadın hep mücadelenin içinde olmuştur. Baskının, sömürünün, eşitsizliğin ve haksızlığın karşısına dikilmiştir. Paris Komünü'nün barikatlarında savaşan, sosyalist Ekim Devrimi'nin zaferi için ön saflarda dövüşen, bugün de dünyanın her yerinde özgürlük, eşitlik ve devrim mücadelesinin içindedir.

Modern toplumda kadın köleliğinin temelinde kapitalist kölelik düzeni vardır. Bundan dolayıdır ki, sınıf bilinci kazanmış işçi-emekçi kadını baskı ve köleliğe karşı özgürlük ve sosyalizm için savaşmaktadır. Zira o gerçek ve tam kurtuluşun sosyalizmle olanaklı olduğunun bilincindedir

Bükülmeyen devrimci bir irade: Olga

Olga, yürekli ve başeğmez komünist bir kadının yaşam öyküsünün adıdır. Olga, belgesel bir romandır. Roman Brezilyalı yazar Fernando Morais tarafından kaleme alınmış ve uzun çalışmanın bir ürünü olarak derlenmiştir.

Olga devrim kavgasına Berlin'de AKGB (Almanya Komünist Gençlik Birliği) saflarında katılır. Adliyeye yaptıkları gözüpek bir baskınla Otto Braun'u (Braun ileride Olga'nın eşi olacaktır) kurtaran Olga ve yoldaşları polis tarafından aranmaya başlarlar. Başlarına büyük bir ödül konulan Olga ve Otto Moskova'ya giderler. Moskova Olga'nın devrimci kavgasında yeni bir dönemeç noktası olur. Olga'nın Moskova'da olduğu sırada, Luis Carlos Prestes de "uzun yürüyüş"ten sonra Moskova'dadır. Luis Carlos Prestes Brezilya'da ayaklanma önderi olmanın yanısıra "umudun şövalyesi"dir de. Olga Komintern başkanı Manuilski tarafından Brezilya'da devrimci faaliyet yürütme ve örgütlenme ile görevlendirilir. Olga, "umudun şövalyesi" Prestes'le birlikte Brezilya'ya doğru yola çıkar. Uzun ve güçlük dolu bir yolculuktan sonra Brezilya'ya varırlar. Komintern en yetkin kadrolarını devrimi örgütlemek için bu ülkeye gönderir. Rio'da illegal toplantılar ve faaliyetlere başlayan Brezilya Komünist Partisi devrimi örgütleme mücadelesini yaygınlaştırır. Olga, bu hazırlıklarda etkin rol oynar. "Yabancı" olmaları nedeniyle bunu geri planda kalarak sürdürürler. Beklenmedik bir haberle ayaklanmanın başladığı öğrenilir. Sözkonusu olan ilerici subay ve askerlerin ayaklanmasıdır. Zamansız ve kendiliğinden patlak veren ayaklanma yenilgiye uğratılır. Bu ayaklanma üzerine Vargas rejimi komünist avına başlar.

Olga ve Prestes, bu operasyonlar sırasında ele geçerler. Vargas rejimi yabancıları sınır dışı etme politikasının arkasına gizlenerek Olga'yı Nazi Almanyasına teslim eder. Olga'nın Nazi Almanyasına teslim edilmesi onun devrimci mücadele yaşamında bir başka dönüm noktası olacaktır. Bu dönem aynı zamanda katledildiği ana dek

sürdürdüğü bir direniş dönemidir. Gestapo'nun defalarca sorguya alıp işkence etmesine karşın Olga, sarsılmaz bir irade ve yüreklilikle direnir. Gestapo, uyguladığı her türlü vahşete karşı soğukkanlılığını ve direncini elden bırakmayan Olga karşısında çaresiz kalır. "Ünlü" kadınlar hapishanesinden alınan Olga, Lichtenburg'daki toplama kampına nakledilir. İşkencede takındığı başeğmez tavrın bedelini Gestapo hücre cezasıyla ödetmeye kalkar. Ama Olga burada da yılmaz. Gerek Lichtenburg'da gerekse de Ravensbrück toplama kampında Olga en önde yer almakla kalmaz, kadınları yüreklendirmeye çalışır. Faşizmin yıkılacağına olan derin inancını ve iyimserliğini koruyan Olga, tutsak kadınları bu devrimci iyimserlik doğrultusunda eğitir.

Yorulmak bilmez bir özveriye, boyun eğmez bir dirence sahip olan Olga, tutsak kadınlara önderlik eder. Nazi cellatlarının onu gaz odasına götürdüğü ana dek, Olga komünist olmanın bilinci ve onuruyla savaşır. "Dünya üzerindeki doğru, iyi, en iyi uğruna savaştım." Bu son sözlerini kendisiyle birlikte ölümsüzleştiren Olga, bugün kavgamızda yolumuzu aydınlatıyor.

***Olga / Yürekli Bir Kadının Yaşamı*, Fernando Morais,**
Belge Yayınları, 1990, İstanbul

Korkusuz ve başeğmez kadınların öyküsü:

Yunan İç Savaşında Direnen Kadınlar

Yunanistan iç savaşında (1944-1949) Komünist Parti'nin saflarında savaşan ve direnen kadınların, toplama kamplarında tuttukları günlüklerden derlenen roman, belgesel bir nitelik taşımaktadır. Toplama kamplarındaki bu direniş, teslimiyeti dayatan Yunan faşizmine karşı, tutsak kadınların başeğmez onurlu ve yürekli karşı koyuşunun öyküsüdür

"Neyi reddetmemi istiyorsunuz? Erkek kardeşimin kanını mı? Hiçbir şeyi reddetmiyorum. Hiçbir şey için pişman değilim. Adım Skevofilaka. Evet onyedi yaşındayım. Benden ne istiyorsunuz faşistler? Devam edin. Vurun. Vurun faşistler vurun."

Bu yürekli ses ve onurlu karşı koyuş, okura direnen kadınların amansız ve zorlu direnişleri hakkında bir fikir vermektedir. Yoldaşları tarafından günlüğe kaydedilen bu yürekli çığlık, yüreklerin ihtilal için çarptığı topraklarda yankılanmaya devam edecektir.

Tutsak alman kadın direnişçiler Trikeri adında ıssız bir adaya kapatılırlar. Resmen insan yaşamına uygun olmadığı açıklanmış olan bu ada, aynı zamanda tifüs ve sarı hummanın istilası altındadır. Pişmanlık gösterip teslim olmaları için bu insanlık dışı adaya kapatılan kadınlar, tüm baskılara, engellemelere ve zorluklara rağmen, onursuz bir teslimiyet göstermektense kök yemeyi tercih ederler. Kadın tutsakları teslim alamayacaklarını anlayan Yunan faşistleri, onları, "adını duyduğumuzda korkuyla titrerdik" dedikleri Makronisos'a sevk ederler. Burada onları "doğayla insanın şeytani ittifakı" beklemektedir. Makronisos'ta doğa koşulları korkunç ve acımasızdır. Yunan faşistleri ise vahşette sınır tanımamaktadırlar. Teslim alınamayan bu yürekleri acıyla burkan bir görünüm beklemektedir. Erkek tutsaklar teslim olup boyun eğmişler. Ama bu onursuz görünüm kadınları yıldırmaz. Onlar direnirler. Tutsak erkekler, yüreklerini teslim alan korkuyu kadınlara da bulaştırmaya çalışırlar. Kadınlar onların bu zavallı görünümüne yalnızca acırlar.

Baş cellat Vasilopoulos, her türlü tehdit ve vahşete rağmen kadınları yıldırmayı ve teslim almayı başaramaz. Başeğmez yürekli kadınlar insanlıktan çıkmış görünümlerine rağmen direnişlerini sürdürdüler. Sonunda ise kazanan onlar olur. Yeni hükümet onların bir kısmını bırakmak, kalanları da başka bir kampa nakletmek zorunda kalır. Zafer direnen kadınların olmuştur. Ve onlar tutsakların onuru olarak ölümsüzleşirler. Tarihte son sözü direnenler söyler ve söylediler de...

***Yunan İç Savaşında Direnen Kadınlar*, Eleni Fourtouni,**
Koral Yayınları, 1990/ İstanbul

H. Fırat'ın bugünlerde kitap halinde yayınlanan *Liberal Demokratizmin Politik Platformu* eleştirisine yazdığı kısa önsözü okurlarımıza sunuyoruz

Hareketteki geriliğin politik yansımaları

Bu kitabın temel hareket noktası ve dolayısıyla politik amacı, kitaba sunuş olarak konulan *Sınıf Hareketinin Engelleri* yazısında tüm açıklığı ile ortaya konulmuştur. *Ekim*'de başyazı olarak yayınlanan ve kitabı bir yıl önceleyen bu metin, bir bakıma ayrı bir önsözü gereksiz kılacak denli günceldir.

Her ülkede, sınıf hareketinin uzun ve sancılı gelişmesinin belli aşamalarını, bu aşamalara niteliğini veren özellikleri temel alarak, hareketin bu aşamasına egemen sınırlı talepleri kendi içinde abartıp teorize ederek, bundan bir mücadele anlayışı ve programı çıkaran akımlar olmuştur. Rusya'da, ünlü ekonomist akım, işçi sınıfı hareketinin çok özel bir aşamasının özel bir ürünü oldu ve bir süre için "ileri" işçilerden yaygın bir destek de gördü. Ne var ki ekonomist akımın ömrü sınıf hareketinin bu özel aşamasının ömrünü aşamadı. Ne zaman ki hareket politik bir mecraya hızla akmaya başladı, işte o zaman ekonomist akımın da ölüm çanı çaldı. Marksist ideolojik eleştiri bu süreci hızlandırdı, yarattığı düşünsel tortu ve önyargıları kazıdı.

Türkiye'de, 12 Eylül karşı-devriminin ağır politik ve örgütsel tahribatının ardından, sınıf hareketi 1987 yılından başlayarak önemli ve yaygın bir canlanma gösterdi. Ne var ki hareket uzun yıllardır hep iktisadi ve kısmi demokratik istemlerin çerçevesi içinde sıkışıp kaldı, bu darlığı bugüne kadar bir türlü kırıp aşmayı başaramadı. Uzadıkça uzayan bu özel gelişme aşaması, politik planda yansımalarını yaratmakta da pek fazla gecikmedi. Dünün devrimci demokrat bugünün ise daha çok demokrat bazı grupları ile alt kademe sendika yöneticileri, birbirinden farklı saik ve dürtülerle de olsa, bu özel gelişme aşamasını kendi içinde bir mücadele programına dönüştürme çabasında buluştular. Bu, aynı zamanda, '80 öncesinde ve anti-faşist demokratik yükselişin özel ortamında, TKP-TİP ile DİSK'in o günün koşullarında kendilerini o güne uyarlayarak tuttukları (fakat 12 Eylül sonrasında bilinen nedenlerle boşalmış olan) yerin doldurulması girişimidir. (Sorunun bu yönü üzerinde *20 Temmuz Dersleri*'nde ayrıntılı olarak durulmuştur.)

"İş-Ekmek-Özgürlük!" sloganı, alt kademe sendika yöneticileri tarafından temsil edilen sol-reformist sendikacılığın, sınıfın düzeniçi iktisadi-demokratik taleplerine dayalı mücadele platformunun en veciz bir ifadesidir. Kaynağını Türk-İş'in "Barış-Ekmek-Özgürlük!" sloganından alan bu slogan, aynı zamanda, hain üst kademe bürokratlarının tümüyle gerici karşı-devrimci konumları karşısında, alt kademe yöneticilerinin "reformlar uğruna mücadele" eğilimlerinin politik anlatımı olmakta, iki sendikal çizgi arasındaki farkı, bu farkın sınırlarını vermektedir. Bugünlerde sürmekte olan İşçi Kurultayı hazırlıklarına egemen bulunan perspektif ve bu perspektifi korumadaki özel ısrar, bu konumun niteliği ve sınırları konusunda herhangi bir tereddüt bırakmamaktadır.

Ama elbette ki sendikal hareketteki bu tür politik konumlar, her zaman ideolojik ifadelendirilişlerini ve politik savunularını belli politik akımlar şahsında bulurlar. Bizde de durum farklı değildir ve bu rolün adayları kendilerini çoktan ortaya koymuş bulunmaktadırlar. Böyle olunca, ideolojik eleştiri doğal olarak bu sonuncular üzerinden gelişecektir. Elinizdeki kitapta bu yapılmaktadır.

Kitap *20 Temmuz Dersleri*'nin dolaysız bir devamıdır; onu tamamlamaktadır ve ancak onunla birlikte değerlendirildiğinde bütünlüğü içerisinde anlaşılabilecektir. *20 Temmuz Dersleri*'nde daha çok Şube Platformlarında ifadesini bulan sendika alt kademeleri üzerinde durulmuştu. Burada ise "İş-Ekmek-Özgürlük!" sloganının ideolojik-politik anlamı ve teorik arka planı ele alınmaktadır. Bu iki sorun birbiriyle sıkısıkıya bağlantılıdır. Öylesine ki, elinizdeki kitabın Giriş bölümünde de belirtildiği gibi, alt kademe sendika yöneticilerinin oluşturduğu Şube Platformları ile "İş-Ekmek-Özgürlük!" sloganında ifadesini bulan reformist politik platform, "bir elmanın iki yarısı gibidirler".

Fakat şunu da eklemeliyiz ki, gerçekte kitap, bu güncel sorunlara dayalı ideolojik tartışmaların ötesinde bir işleve de sahiptir. Zira kitap aynı zamanda, geçmişin eklektik devrimci-demokratik programında 12 Eylül sonrasında yaşanan liberal bozulmayı bugünkü politik yaklaşımlardan hareketle ele almakta, bu yaklaşımların ideolojik-programatik kaynaklarını ortaya koymaya çalışmaktadır.

9 Ocak 1995

Partili mücadele için daha fazla cesaret!

Düzen açısından iktisadi ve politik göstergeler her geçen gün eksileri artarak seyrediyor. İktisadi krizin faturasını işçi sınıfı ve emekçilere yüklerken yeni politik manevralara ihtiyaç duyuyor. Çözen değil çözümsüzlük üreten manevraları bir yana bırakıp biricik yöntemi olan baskı ve teröre sarılıyor. Sermayenin saldırıları karşısında işçi sınıfından kendiliğinden refleks halinde gelişen tepkiler, onun taşıdığı mücadele potansiyelini ve dinamiklerini gösteriyor. Bu da devrimci harekete muazzam olanaklar sunuyor. Bu olanakların heba edilmemesi, devrim yürüyüşündeki adımların sıklaştırılmasına bağlı esas olarak. Sınıf bilinci ve kiniyle iktidarı istemek, bunun da ancak partili mücadele ile gerçekleşebileceğini kavramak gerekiyor. Gerçekten atılımlar gerçekleştirilebilmesinin, öncü sınıf partisinin yaratılmasının yolu, dönüp kendimize bakmamızdan, silkinmemizden, yenilenmiş-ileriye taşınmış iddialarla süreci kucaklamamızdan ve bu iddiaya uygun pratik-politik çalışmayı gerçekleştirebilmemizden geçiyor. Bugüne kadar atılan adımların, değişik alanlardaki gelişmelerin küçümsendiği ya da görmezden gelindiği anlamına gelmiyor bu. Devrim mücadelesinin ihtiyaçları ile bizim bu ihtiyaçları cevaplamadaki yetersizliklerimize dikkat çekiyoruz.

Partileşme nicelik olarak güç biriktirmekten ziyade politik nitelik düzeyinin yükseltilmesi olarak değerlendirildi ve bu da esas olarak kadrolaşma sorunu olarak görüldü. Hareketimizin siyasal eğitime verdiği önem buradan geliyor. Örgütün, dolayısıyla mücadelenin ihtiyaçlarına cevap verememek, kendi içinde bir kısır döngü yaratacaktır, bu da gelişmenin değil gerilemenin göstergesi olacaktır. Öyleyse, yetersizlik alanlarımıza vurmalı, sınıfa karşı taşıdığımızın sorumlulukların bilinciyle hareket etmeliyiz. Bunu gerçekleştirdiğimizde, işçi sınıfı tarihsel sorumluluklarının bilincine varacak ve iktidarı isteyecektir. Sınıfı ateşlemeyi başardığımızda, düzeni kasıp kavuran bir yangına dönüşecektir. Ve biz bunu başaracağız! Çünkü işçi sınıfı her geçen gün daha fazla sefalet ve yoksulluğun uçurumuna sürüklenmekte, sermayenin doymak bilmez aşırı kar hırsı sonucu artık açlık sınırında yaşamakta; çünkü kardeş Kürt halkının özgürlük çığlığı sömürgeci-faşist katliamlarla boğulmak ve susturulmak istenmekte; emekçi memurun ekonomik-demokratik mücadelesi terörle geriletilmeye çalışılmakta; muhalif gençlik hareketi faşist baskılarla dizginlenmek istenmektedir, vb., vb... Ve tüm bu uygulamalara karşı her cepheden yükselen öfke sesleri... Nesnel koşullar ezilenlerin kurtuluşunda öncülük yapacak sınıf partisinin yaratılması için her zamankinden daha elverişli.

İdeolojik-politik perspektiflerdeki sağlamlık, uygulamada inisiyatif ve yaratıcılık ilkesi bizim hareket noktamız olmalı. İşte sorunlarımız tam da bu ikinci alanda boy veriyor. Hareketimizin temel tespit ve tahlilleri, ancak bunları kavrayıp yaşama geçirebildiğimizde amaca hizmet edecektir. Bizim örgütsel çalışmalarımızın amacı sınıfı mücadele içerisinde geliştirmek, ona siyasal sınıf kimliğini kazandırmak ve iktidar kavgasında onunla bütünleşebilmek değil midir? Parti, eğer bilimsel sosyalist silahın sınıf bilinçli işçilerin elinde kendi iktidarını kazanmak için etkin kullanımının aracı-ifadesi ise ve bu silahın kullanımını ona öğretecek olan biz komünistler isek, daha fazla özveri, çaba-yaratıcılık ve bilinçli inisiyatifle süreci kazanmamız gerekmiyor mu? Kendimizi yenilenmek ve yaşamımızı devrimcileştirmek ilk adım, daha fazla sınıf kardeşimizi saflarımıza katmak, örgütlemek ve devrimcileştirmek bunu tamamlayan adımlar olacaktır.

Partili mücadele için daha fazla cesaret, özveri ve atılganlık!

Sınıfın sorunlarına daha fazla duyarlılık ve müdahale gücü gösterebilmek!.. Kazanmaktan başka alternatifimiz kalmamıştır.

Yaşasın parti, devrim ve sosyalizm!

F. SERTAÇ

Okurlardan / Yoldaşlardan...

Yeni güçlerin kazanılması üzerine

Gençlik olarak hedeflerimiz arasında yeni güçlerin sürekli olarak hareketimize katılımını sağlamak ve saflarımızı genişletmek yer almalıdır. Genç insanları hızlı bir şekilde örgütlü mücadele içine sokabilmeliyiz. Bugün olduğundan daha fazla insanı örgütleyebilmeliyiz. İlerleyen süreçte artacak olan görev ve sorumluluklarımız bir noktada gelip bizi bunun için zorlayacaktır. Sürecin bizim için devamlı olarak aleyhte ilerlediğini bir an olsun aklımızdan çıkarmamalıyız. Çükü biz komünistler iyi biliyoruz ki, kapitalist düzen insanları çok çabuk yozlaştırıyor. Düzen sistematik bir şekilde insanları düşünmeyen, üretmeyen suskun bireyler haline getiriyor. Yitirdiğimiz her vakit birilerini kaybetmek anlamına geliyor. Bu noktada öğrenci gençlik özgün bir yer tutmaktadır. Bu insanlar henüz belirli bir statü kazanmamış bireylerdir. Gençlik ünivesiteyi bitirip mühendis, mimar, doktor vb. ünvanlar alarak belirli bir statü kazanıp düzen içi kanallara tam olarak kaymaktadır. Bu durumda gençliğin okulları bitirmesine izin vermemeliyiz. Onların kapitalist düzen içinde yoz bireyler haline gelmelerine fırsat tanımamalıyız. Genç unsurları kaybetmeyi hiçbir şekilde göze alamayız.

Düzenin artan baskı ve sömürüsüne paralel olarak bugünlerde toplumsal muhalefetin yükselmesiyle beraber gençlik alanında da belirli bir dalgalanma gözleniyor. Böyle bir ortamda yeni güçleri hareketimizin saflarına katabilmek biz komünistler için hiç de zor olmamalıdır. Etraf şu veya bu şekilde kapitalist düzene muhalif olan kulüpler ve tek tek bireylerle dolu. Bu kulüplerin çoğu edebiyat, müzik vb. gibi kulüplerden oluşuyor (çeşitli otonom gruplar). Bu yapıların çoğu reformist olarak bile niteleyemeyeceğimiz bir çizgideler. Bu tür yapılanmalarla ortak bir çalışma yapmak bizim için belirleyici değil. Önemli olan bu yapıları oluşturan nesnelliği reddetmeksizin, verili biçime devrimci konumlanışı sağlatabilecek komünist bir platfomda birleştirebilmektir.

Gençliğe kapitalizmin çarpık ve de yoz düzeni her yerde ve her şekilde teşhir edilmelidir. Kapitalist düzen koşullarında bilim üretilemeyeceğini gençliğe anlatmalıyız. Bilimin ancak ve ancak sınıfsız ve sömürüsüz sosyalist bir düzendeki sosyalist üniversitelerde üretilebileceğini, esas alternatifin bu olduğunu gençliğe göstermeliyiz. Gençliği kapitalist düzeni yıkarak sosyalist bir düzen kurmak için örgütlü mücadeleye davet etmeliyiz. Ancak örgütlü mücadele yolu ile haklarımızı alabileceğimizi gençliğe anlatabilmeliyiz.

Komünistler yeni dönemde bu sorular temelinde politikleşme ve öncüleşme öğelerini bulmakla yükümlüdür. Yeni bir kültür ve gelenek bunun üzerinde şekillenecektir.

K. Yiğit/İstanbul

Anti-kapitalden çağrı!

"Bu sesi duyuyor musunuz?" diye sormuyoruz ilk önce, bu bildiriyi dikkatle okumanızı istiyoruz. Evet yanlış okumadınız, bunu sizden istiyoruz. Şimdi soruyoruz size; "bu sesi duyuyor musunuz?". Duymakla başlar her şey, duymayan anlayamaz, duymayan sevemez, duymayan anti-kapitalist olamaz. Bundan dolayı seni duymaya çağırıyoruz, anlamaya, sevmeye çağırıyoruz. Anti-kapitale çağırıyoruz. İşte bunun için soruyoruz; "Bu sesi duyuyor musunuz?"

Anti-kapital nedir mi? O halde vereceğimiz cevabı dikkatle okumanızı istiyoruz: İnsan ne zaman üretmeye başladı, işte o zaman insanlaşmaya başladı; bundan dolayı başlangıçta üretim var idi, kelam değil. İnsan doğada ve toplumda girmiş olduğu üretim ilişkisinde aynı zamanda emek de sarfettiği için, başlangıçta emek de vardı. İşte bu süreç, yani üretim ve emek süreci başlangıçtan günümüze süregelmektedir. Bildiriyi elinizde tuttuğunuz an, okuma faaliyetiniz bile hem sizin üretim ve emek sürecinde olduğunuzu, hem de üretim ve emek sürecinin devamını gösterir. Emek insanın ve doğanın hem hareketi, hem değişimi, hem de dönüşümü demektir. Hareket, değişim, dönüşüm olmaksızın hayat olmaz. Onun için emek; hareket demektir, değişim

demektir, dönüşüm demektir. Anti-kapital ise sermayeye karşı olmaktır. Çünkü; sermaye emeğin sömürüsüdür, hayatın sömürüsüdür. Eşitsizliğin olduğu her yerde sınıflar vardır, nerede sınıflar varsa orada sömürü vardır. Anti-kapital hayatın sömürüsüne karşı açılmış bir kızıl bayraktır. Anti-kapital sınıfsız, sömürüsüz bir dünyadan yanadır.

Anti-kapital hayata katılmak demektir. Hayata katılır mısın? Anti-kapital doğrudan demokrasi demektir. Katılabilir misin? Anti-kapital arkadaşlığın, dostluğun, yoldaşlığın "sömürüye hayır!" geçmesinin ifadesidir. Sömürüye hayır diyebilir misin? Anti-kapital bürokrasiye, bürokratik örgütlenmelere hayır demektir. Bürokrasiye hayır diyebilir misin? Anti-kapital sınıfsız sömürüsüz bir dünya mücadelesinin ifadesidir. Sınıfsız, sömürüsüz, devletsiz bir dünyayı isteyebilir misin?

Anti-kapital kısaca; bürokratik ve kitle dışı bir örgütlenme değil, kitle insiyatifini pratik anlamda hayata geçiren, kollektivizme dayanan demokratik bir örgütlenmedir.

Sınıfsız, sömürüsüz, devletsiz bir dünyayı isteyen tüm öğrencileri arkadaşlığa çağırıyoruz, dostluğa çağırıyoruz, aşka çağırıyoruz, devrime çağırıyoruz, anti-kapital olmaya çağırıyoruz.

Anti-Kapital/Bir Ekim Okuru

Sözleşme hakkımız engellenemez!
Direniş bayraklarımızı açalım!

Sermaye sınıfının bugünlerde gündeme getirdiği saldırının en önemi ve başta gelen unsurlarından biri özelleştirmedir. Bu saldırının dolaysız sonucu ise sendikasızlaştırma ve sözleşme hakkının gaspedilerek ortadan kaldırılması olacaktır. Hain sendika ağaları ise bu saldırılara önayak oluyor ve kendi cephelerinden tamamlıyorlar.

Bunun somut bir örneği de fabrikamızda yaşanıyor. Ağustos ayında başlaması gereken TİS (toplu iş sözleşmesi) görüşmeleri, aradan 6 ay geçmesine rağmen, halen başlamış değil. Sendika ağalarının ihaneti ve eliyle sözleşme hakkımız fiilen ortadan kaldırılmış durumda. Buna neden olarak da "yetki uyuşmazlığı"nı gösteriyorlar. Aralarındaki çıkar kavgasının bedeli bize ödetiliyor ve sabırlı olmamız, beklememiz gerektiği söyleniyor. Gerçekte Çukobirlik işçilerine kurulan hain bir tuzaktır bu. Bize "kendi elinizle kendi ipinizi çekin" diyorlar. Kabul edecek miyiz?

Bizzat sendika ağaları eliyle uygulamaya koyulan bu haince saldırıyı görmek ve karşılamak zorundayız. Çünkü burjuva devlet ve onun savaş hükümeti fabrikamızı özelleştirmek ve arkasından da kapatmak hesapları içindedir. Sözleşme hakkımızın sürümcemede bırakılarak fiilen yokedilmesi, bu saldırının çok önceden planlanmış ilk adımıdır. Bu yolla tepkilerimizi yoklamakta, ne yapacağımızı deneyerek görmek istemektedir. Eğer şimdi sözleşme hakkımıza sahip çıkmaz ve saldırıyı birleşik-kararlı bir direnişle püskürtmezsek, yeni saldırıların önünü açmış oluruz.

Sendika ağaları sömürü düzeninin sürdürülmesinin bekçileri, hizmetkarı ve piyonudurlar. Hangi ismi taşıdıkları, Türk-İş'ten veya DİSK'ten mi oldukları önemli değildir. Son on yıl içinde işyerimizde olup bitenler de söylediklerimizi kanıtlıyor. Sendikasızlaştırmanın sonuçlarını, 12 Eylül'den sonraki deneylerimizle biliyoruz. Sendikal haklarımız gaspedildi ve açlık ücretiyle çalışmak zorunda bırakıldık. Sosyal haklarımızın hiçbiri ise verilmedi. Peki, şimdi bizim tepemizde tepinen bu sendikacılar ne yaptılar? Saldırıları gönül rahatlığıyla onayladılar.. Arkasından sendika başkanı olmak için aralarında bir yarış ve kavga başladı. Bunlardan biri olan "kaplan" önce TEKSİF başkanıydı. Fakat koltuğu „Çetin"e kaptırınca DİSK TEKSTİL'e geçti. Şimdi ise "işçi dostu" olduğunu iddia ederek aramızda dolaşıp duruyor. Çetin'in ise tescilli bir işçi düşmanı, sermaye uşağı olduğunu herkes biliyor. (...)

Çukobirlik işçileri olarak bugün, hangi sendikanın üyesi olduğumuz önemli değildir. Bize şimdi gerekli olan bölünme ve parçalanma değil, „işçilerin örgütlü birliği"dir. Sendikacıların dalaverelerle bizleri bölüp parçalamasına izin vermeyelim. Bunun için "sözleşme hakkımız engellenemez" talebi etrafında birleşmeli, "toplu sözleşme komitesi"ni kurarak hızla örgütlenmeliyiz. Bizler, Ekimci işçiler, bunun gerçekleşmesi için çalışacak ve sınıfımıza karşı duyduğumuz sorumlulukla hareket ederek yanınızda olacağız.

Ekimci İşçiler imzasıyla Çukobirlik işçilerine dağıtılan bildiriden...

Okurlardan / Yoldaşlardan...

Ölümünün 112. yıldönümünde

Marksizmin büyük kurucusunun anısına...

"İnsanlık, milyonlarca çalışana işkence eden, ufak bir avuç sömürücünün baskısı altında, çağlar boyu acı çekti ve zayıf düştü. Ama, bir önceki dönemin sömürücüleri, toprak ağaları, birleşmemiş, dağınık ve cahil köylü serfleri soyar ve ezerken, yeni dönemin sömürücüleri, kapitalistler, karşılarında, ayaklar altında ezilmiş halkın öncüsünü, kent, fabrika, sanayi işçilerini gördüler. Fabrika onları birleştirmiş, kent yaşantısı bunları uyandırmış, grevlerdeki ve devrimci eylemdeki ortak mücadele onları sertleştirmişti.

"Marx ve Engels'in büyük tarihsel hizmeti, kapitalizmin çöküşünü ve artık insanın insan tarafından sömürülmeyeceği komünizme geçişin kaçınılmazlığını bilimsel tahlille kanıtlamalarıdır.

"Marx ve Engels'in büyük tarihsel hizmeti, bütün ülkelerin proleterlerine, rollerini, görevlerini, uğraşlarını: sermayeye karşı devrimci savaşta ilk başkaldıran olmayı ve bu mücadelede *bütün* çalışanları ve sömürülenleri etraflarında birleştirmeyi göstermeleridir."

* * *

"UYGAR dünyanın her köşesinde, Marx'ın öğretileri, Marksizme bir çeşit 'zararlı mezhep' gözü ile bakan, (resmi ve liberal) bütün burjuva biliminin aşırı düşmanlığını ve nefretini uyandırmaktadır. Ve, başka bir tutum da beklenemez, çünkü sınıf çatışması temeline dayanan bir toplumda, 'tarafsız' toplumsal bilim yoktur. Bütün resmi ve liberal bilim, şu ya da bu biçimde ücretli köleliği *savunmaktadır*; oysa Marksizm bu köleliğe karşı amasız bir savaş açmıştır. Ücretli köle temeline dayanan bir toplumda bilimin tarafsız olmasını beklemek, sermayenin karlarını azaltarak işçilerin ücretlerini çoğaltmak gerekip gerekmediği sorununda, fabrikatörlerden tarafsızlık ummak kadar aptalca bir saflıktır.

"Dahası var, felsefe tarihi ve toplumsal bilim tarihi bize tam bir açıklıkla gösteriyor ki, Marksizmde, dünya uygarlığının gelişim çizgisi *dışında* doğmuş, dar görüşlü, taşlaşmış bir öğreti olan 'sektarizm'e benzer hiçbir şey yoktur.

"Tam tersine, Marx'ın dehası, tamamen, insanlığın en önde gelen beyinlerinin getirdiği sorulara yanıtlar sağlamış olmasındadır. Onun öğretisi, felsefenin, ekonomi politiğin ve sosyalizmin en büyük temsilcilerinin öğretilerinin, dolaysız ve doğrudan bir *devamı* olarak doğmuştur.

"Marksist öğreti güçlüdür, çünkü doğrudur. Kapsamlı ve uyumludur ve insana kör inancın, gericiliğin ve burjuva baskısını savunmanın hiçbir biçimiyle bağdaşmayan, eksiksiz bir dünya görüşü sağlar. Alman felsefesi, İngiliz ekonomi politiği ve Fransız sosyalizminin temsil ettiği, insanlığın 19.yüzyılda yarattığı en iyi ürünlerin, meşru mirasçısıdır.

"İşte, kısaca özetleyeceğimiz, Marksizmin üç kaynağı ve aynı zamanda üç öğesi bunlardır."

V. İ. Lenin

Ölümünün 42. yıldönümünde

Stalin'in anısına...

"Stalin diyordu ki: "Kurunuz ya da on yıl içinde yabancı istilacılar tarafından ezilirsiniz!"

"Kurdular ve yabancı istila geldiği zaman dayandılar. Böylece Stalin haklı çıktı; ama bundan kuşku duyanlar da kısmen haklıydılar. Çünkü böyle kurulan sosyalizm, hiçbir zaman insanların hayal ettiği sosyalizm olmadı; özgürlüğün, bolluğun sosyalizmi. Bu sosyalizm pek çok kusurla beneklendi. Bu kusurların ne kadarı Stalin'in kişiliğinden, ne kadarı Rusya'nın karanlık geçmişinden, ne kadarı Nazi Beşinci Kolundan ve kırk yıllık savaş tehdidinden doğdu, bütün bunlar gelecekte tarihçiler için ana tema olacaklar ve hepsi de bu suçu bölüştürmede farklı davranacaklardır.

"Birleşecekleri tek nokta, yapılan büyük işlerdeki bireysel paylar düşünüldüğünde, Lenin'in Rus Devrimi'ni gerçekleştirdiği, Stalin'in ise dünyanın ilk sosyalist ülkesini kurduğu olacaktır."

Anna L.Strong